

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Cenzurat: Suciú

Gluj, Str. Baron L. Pop
TELEFON: 1-77
Éjjeli telefon (nyomda) 2-8.
ELŐFIZETÉS ÁRAK:
Égész évre 1150
Félévre 600
Negyedévre 320
Egy óra 110

XI évfolyam * 39. szám

1928 február 17 Péntek

* 5688 Söbat 26 *

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Petrovác ur és a zsidók orra

Nem azonosítom magam Szabolcsi Lajos kollegámmal, a budapesti „Egyenlőség” szerkesztőjével, aki a magyar parlament tegnapi ülésén házszabályellenesen közbekérté az újságíró-kartról. A közbekértés ténye önmagában véve bátor cselekedet volt, de a tartalma férfiatlan és nem önérvényes zsidóhoz méltó. Mert Szabolcsi Lajos, amikor Petrovác fájvédő képviselő a numerusz klauzusz-vita során gúnyosan aposztrofálta a zsidóságot, megjegyezvén, hogy a zsidóság az egyetlen faj a világon, melynek külső fizikai jelei azonnal észrevehetőek, és pedig a görbe orr és a hang árnyalatáról, ezt kiáltotta közbe:

— A zsidó hitre át is lehet térni! Ez a közbekértés üres rabulizsárka és semmiféle kapcsolatban nincs azzal, amit Petrovác mondott. Egy rég csöfölt mondott asszimilációs teória tehetőségien alkalmazása. Petrovác ugyanis nyilvánvalóan nem azokról a ritka keresztényekről beszélt, akik a zsidó hitre tértek át, de sokkal inkább azokról a zsidókról, akik hajlamosak arra, hogy a keresztény hitre térjenek.

Ha Szabolcsi Lajos mindenáron közbe akart szólni, mondhatott volna találatot, idősebbet és főként igazabbat. Mondhatta volna például többek között azt is, milyen különös, hogy éppen egy Petrovác nevű, kétségtelenül szláv eredetű és fajtájú ember akarja megvédeni a magyar fajt a zsidó fajjal szemben. Hiszen ebben az esetben a Petrovácokra, Friedrichre és Bud Jánosokra is ki kellene mondani a numerusz klauzusz, mint idegen fajúakra. De én ezt sem mondtam volna. Ha idegeim már annyira felmondták volna a szolgálatot, hogy az újságírói karzatról közbekértétek, azt kiáltottam volna:

— Petrovác ur kérje vissza a tandíjat!

Mert Petrovác képviselő parlamenti felszólalásában, azonkívül, hogy antiszemita, arról is bizonyosságot tett, hogy tudatlan és tanulatlan ember. Petrovác ur nyilván Meszöly professzor példáján felbuzdulva, szintén az antropológia sikamlós talajára tévedt anélkül, hogy a leghalványabb sejtése is lenne a tudományos fajmértéletről. A legújabb antropológiai tudomány ugyanis kézzelfoghatóan debizonyította, hogy tiszta fajok ma már egyáltalán nincsenek s hogy különösen mindaz, amit az antiszemita, us fajteoretikusai Chamberlainnal és Elükön összehoztak, nem egyéb tudománytalan badarságnál, amely minden reális alapot nélkülöz.

Ma már fajok abban az értelemben, ahogy azt Petrovác és társai gondolják, nincsenek és ezért helyesebb és tudományosabb, ha a közös történelmi múlttal bíró, közös kultúrájú és közös sorsu embercsoportokat a nép megjelöléssel de tituláljuk. Ezzel korántsem akarjuk mondani, hogy speciális faji jellegek és tulajdonságok egyáltalán nincsenek. De ez a faji jelleg a zsidóságra vonatkoztatva, éppen az ellenkezője annak, mint amellyel Petrovác képviselő és társai bennünket aposztrofálnak. Az antiszemita fájvédő iskola felállította például a teóriát, hogy a zsidó faj alacsony koponyájú, vagyis dolichocefal, míg az árja faj magas koponyájú, vagyis brachicefal, ezzel akarván bizonyítani a zsidó faj alacsonyrendűségét. Komoly keresztény tu-

dósok erre elkezdték mérni a zsidók koponya-alkatát és arra a meglepő eredményre jutottak, hogy ennek az állításnak ép az ellenkezője igaz. A legtöbb zsidó koponya brachicefal és a legtöbb árja koponya dolichocefal.

Ugyanígy állunk a görbe orral és a többi zsidónak híresztelt faji tulajdonsággal. Petrovác ur amellet, hogy tudatlan, nyilván nem is utazott sokat a nagyvilágban, mert utazásai során sok érdekes felfedezésre juthatott volna. Barcelonában vagy a romantikus Sevilla zezugos utcáin járkálva, bizonyára az az érzése lett volna, hogy Spanyolországban mindenki zsidó. A délspanyolok ugyanis sok antropológiai hasonlatosságot mutatnak az átlagos közép-európai zsidó típusal. Örményországban pedig egyenesen azt hitte volna Petrovác ur, hogy valamelyik antisze-

mita vicclap zsidó karikatúrái elevenedtek meg körülötte. Ugyanígy zsidó típusokat fog találni valamennyi Földközi-tengerpartleki népnél, aminek az az oka, hogy az összes Mediterrán népek, amelyekhez a zsidóság is tartozik, a közös milióhalás következtében számos antropológiai hasonlatosságot mutatnak. Valamennyi Mediterrán népnél dominál a sötétebb arcszín, a kissé hajlotott orr, a fekete, sűrű, gyakran göndörödő haj, a fekete, tüzes szemek, az élénk gesztusok és a pontírozott hanghordozás. Tudományosan beigazolt tény tehát, hogy sem a görbe orr, sem a hang különös árnyalata nem speciális faji tulajdonságai a zsidóságnak.

De ha az volna, Petrovác képviselő urnak akkor sem volna igaza. Mert ezen az alapon numerusz klauzuszot kellene kérni a szökökre és vörösekre, az alacsonyakra és molettékre és még sokminden- kire. Az ősember barbár őszlőnei nyilatkoznak meg Petrovác és társainak szavaiban, aki mindent, ami nem volt hoz-

zá megszólalásig hasonlatos, ellenségének tekintett és üldözött. Azóta azonban némileg megszűnt az emberi erkölcösök és nemcsak az őskorban vagyunk túl de a középkorban is és állítólag a haladás és felvilágosodás századát éljük. Azt a korszakot, amelynek hajnalán az emberi jogokat proklamálták és amelyek nagy ouvertüreje Rousseau „Contract social”-ja volt. E kor szelleme nem orrforma és nem hajszín, még csak nem is hanglejtés szerint osztályozza az embereket, hanem tudás és tehetség szerint. Ez a korszak meghirdette a szellem szabad versenyét, amelyben az jut előre, aki többet tanult és ennél fogva többet tud.

A Petrovácok megpróbálták visszafordítani az idők kerekét, ideig-óráig sikerült is nekik, de éppen a magyar nemzetgyűlés numerusz klauzusz vitája bizonyítja, hogy tartósan nem lehet szembe szállni az idő haladó kerekével. (m. e.)

Bizalmas tárgyalások a francia kiküldöttek és a kormány tagjai között a lej stabilizálásáról

(Bucuresti-Bukarest, február 16. Az Új Kelet tud.) Ismeretes, hogy Monnet és Ouesnay, a francia Nemzeti Bank megbízottai már hetek óta Bukarestben tartózkodnak, ahol beható tanulmányozás tárgyává tették a lej stabilizálásának a lehetőségét. A két francia kiküldött megvizsgálta a gazdasági helyzetet, mind azon kísérleteket, amelyeket már eddig fogantatosítottak a gazdasági helyzet konszolidálása és a lej stabilizálása érdekében. A francia kormány egyébként megbízást adott a két pénzembernek ar-

ra, hogy segítsék a román kormányt a lej stabilizálása érdekében kifejtett munkájában. A francia kiküldöttek már befejezték megbízatásuk előmunkálatait és éppen ezért Bratianu pénzügyminiszter már őket is bevonta a lej stabilizálásával kapcsolatos tárgyalásokba. Tegnap délelőtt bizalmas tárgyalások folytak a pénzügyminisztériumban Vintila Bratianu, Victor V. Badulescu pénzügyminiszteri államtitkár és Oscar Chiriatescu, a Banca Nationala helyettes kormányzója között. Oscar Chiriatescu tá-

vázása után a bizalmas tárgyalásokba bevonták Monnet és Ouesney francia kiküldötteket is, akikkel egyetemben megvizsgálták mindazon kísérleteket, amelyeket eddig a lej stabilizálása érdekében végeztek. A második bizalmas tárgyalás két óra hosszat tartott, majd annak végével a francia kiküldöttek Badulescu államtitkárrel a Banca Nationalába mentek, a miniszterelnök pedig a régenstanácsnál jelentkezett audiencián.

Titulescu Párisból válaszol Vaida-Voevodnak a szentgotthardi incidenssel kapcsolatos kisanantant-jegyzék ügyében tett interpellációjára

A román-olasz és az olasz-magyar barátság ügye

Páris, február 16. Titulescu külügyminiszter tudomást véve Vajdáknak a kisanantant kollektív jegyzékéről betérjesztett interpellációjáról, a következőket jelentette ki: „Sajnálom, hogy távol lévén az országból, nem tudtam személyesen válaszolni, mint külügyminiszter Vajda interpellációjára.

Most innen válaszolok, kijelentve, hogy nem lehet beszélni arról, mint-ha a kisanantant kebelében a gépjeggyveresempészs ügyében nem volna meg a szükséges egység.

A jegyzék szövegét Benes fogalmazta, én azt január 18-án kaptam meg, egy nap mulva már, vagyis január 19-én teljes egészében aprotáltam s erről értesítettem Benest. A román jegyzék szövegéről Benes fogalmazványa, amely a Népszövetség szabályai és a békeszerződés határozományai alapján készült.

Az interpelláció második részében Vajda az olasz-román barátsággal és a magyar problémával kapcsolatban olyan

kijelentéseket tulajdonít nekem, amelyeket nem tettem. En megmondtam a külföldi újságíróknak, akiknek nyilatkoztam.

hogy nem lehet semmiféle inkompatibilitás a román-olasz barátság és más kapcsolatok között a barátsági egyezmények keretében.

Barátság nem külpolitikai kérdések. Románia mindig a legszorosabb együttműködésben és szolidaritásban kíván működni a nagy szövetségesekkel, mint Olaszországgal, Franciaországgal és Angliával, másrészt a kisanantanttal és Lengyelországgal, mert mindezek a baráti szövetségek a békét követik a szerződésük keretében. Nekem úgy tetszik, hogyha bizonyos ezzel ellentétes érdekek időről-időre végtelenesen jelentkeznének, úgy ezekkel szembeállítjuk, de csak azért, hogy mindezeket a baráti szövetségeket egymás mellé helyezzük a közös, fontos érdekek nyilvánvaló felismerése alapján és így a múlt ellentétek eme érdekek megvilágí-

tásban elsimuljanak és elintéztést nyerjenek.

Örömmel konstátálom, hogy Vajda az őszinte olasz-román barátságot kívánja,

de ezt az eszmet nem szolgálja azzal a gyanúsítással és állítással, hogy itt titkos elemek is közreműködnének.

Éppen ellenkezőleg, semmiféle titkos elem nincs ebben a barátságban, amelynek csak egyetlen érdeke van, fejleszteni a világhosszú és követve a békét más, bármilyen barátság feláldozása nélkül.”

— Újabb macedón merénylet Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Úszkúbban az elmúlt év folyamán újabb politikai merénylet történt. Mita Genovi gyógyszerészhez egy ismeretlen fiatalember tért be, aki revolverrel kétszer rálőtt s a patikust halálosan megsebesítette. Úgy vélik, hogy a merényletet ismét a macedóniai bizottság tagjai követték el.

ÉNEK SZÉPÉ
OLÁSÁRA ÉS
TARTÁSÁRA
BIZALOMMAL A

PERLES
MINDENÜTT
ZITMÉNYT

üli irsdalom
ob terméke
ajos könyve

Y

ak között

ei és levelek Ady
éhez.

lei.

nyvosztályában

IUNI DE HARTIE

A S. A.

BANTILOR 15. 16.

entru
spon-
returi
De
tatile
y, etc.

stura
in-

ntabilitate, tot felul
Blocuri p. desen,
iniate etc.

iszik

Az új Robinsonok

Az álmok gyakran valósággá érnek. Számos technikai találmány, politikai vívmány, szociális előrehaladás volt kialakulásának stádiumában álmok és utópia, amit a kortársak, minden korok Hittelen Tamásai és pesszimistái, a szó rosszabbik értelmében neveztek „álmoknak”. Holott az álmok, még kézzelfogható eredmények nélkül is: mindig az emberiség kiéltlen ösztöneinek, boldogságvágyának, később öntudatossá váló törekvéseinek foglalata, tehát végső fokon éppolyan realitás, mint a kézzelfogható valóság.

Dofoc, az álmodozó angol író, aki „Robinson”-jában az emberi munka és alkotó erő himnuszát írta meg s Péntek színterében és hűségében az emberi együvértartozandóság szimbólumát rajzolta meg feledhetetlen szemléletességgel: valószínűleg nem sejtette, hogy regényeszerűen feldolgozott meseje valamikor egy egész korszak törekvéseinek valósága lesz, hogy Robinsonjának fel-emelő emberi deréksége és Péntekjének hűsége, valamikor a Robisonok egész seregét támasztja fel, a vér és vas korszaka hajótöröttjeit tömöríti egybe, hogy egy sarkában a világnak a béke Robison-szigetét alkossák meg.

Pedig, amint olvasható, ez történik. Hollandiában társaság alakult, amelynek tagjai egy földterületet akarnak megvásárolni, ahova háboru esetén elvonulhatnak és pusztá elvonulással is tüntethetnek a háboru ellen és a béke mellett. Az eszme máris követőkre talált és máris számosan jelentkeztek az „utópia” realizálására.

A pesszimisták újra mosolyoghatnak, a hittelenek csavarhatják fejüket. A valóság mégis az, hogy minden időknél inkább, jelen napjainkban történik legtöbb erőfeszítés és kezdeményezés az álmok realizálására. És a derek hollandusok szándéka, melynek az egész világon visszhangja támadt, azt jelenti és azt bizonyítja, hogy a barbár korszakok csökevényeként még mindig virulens „hősi” kultusz nem hatja át többé az emberiség egyetemét s immár mindtöbben akadnak olyanok, még pedig a szolid és forradalmiak igazán nem nevezhető polgárság rétegeiben is, akik a háboruban nem látnak olyan intézményt, melyért lelkesedni kell és lehet, hanem éppen ellenkezőleg: olyasvalamit látnak benne, ami elől menekülni kell.

Bizonyos, hogy a béke Robison-szigetének életrehívása még nem jelenti a probléma, az örök-béke probléma megoldását. Ebben a formában valóban utópikusnak tűnik az új Robisonáda hőscsinek elgondolása. Am a példaadás, a szimbolikus részlet-tel, mindig bevezetője volt a nagy egyetemes emberi megmozdulások egészének.

A béke Robison-szigete tehát nem jelenti az elszigeteltséget is egyben. Sőt ellenkezőleg: az „eszmei szigetek” voltak mindig azok, melyek a kontinenseket meghódították és mindig az eleinte elszigetelt történelmi jelenségek foglalták magukba azokat a szunnyadó energiákat, melyek epizódjukban kiterebélyesedve, új színekkel, álmokkal, akaratokkal és tendenciákkal bővülve, lassanként meghódították a világot.

A hollandi és egyéb nációból verbuválódó Robisonok elhatározása, akik a háboru rémségei elől egy általuk birtokbavett földparcra akarnak elvonulni, a legtisztább és legnemesebb rosztagiák egyikének cselekedelében való projiciálódása és egyben annak mementója, hogy a mind inkább sokasodó modern Robisonok pacifista frazeológiájában, csupán a saját kezdeményező erejükben hisznek. A békevágy immár kilépett a politikai boszorkánykonyhák üstjéből és az ördögös politikai alkímia utjáról a valóság, a tudományos és érzelmi valóság útjára sodródott. A mágusok hazug-

ságaiból és szemfényvesztéséből — közkinés lett, amelyet az emberi belátás formál a maga szempontjai és feladatai szerint.

Ennek a valóság-folyamatnak tiszta és meggyőző példája a holland Robisonok felhívása, amellyel a világ békeszerető embereihez fordultak s amelynek máris elegendő visszhangja támadt. Ez a visszhang holnap az egész emberiség zúgó hangja lehet, minden ágyudörgést elnémító hangja, amelybe beleesápadhatnak a vér és vas felkentjei, a rontás és rombolás szerelmesei. A nagy hajó-

törés utban van. A pekol még nem teljes alattunk és felettünk, Európa népe egyre szédülőbb iramban fegyverkezik. Am a Robisonok, akik megmaradnak a nagy hajótörésből, már győpösítik és munkálják az Ember szigetének förtelen ugarát. Amikor a mai pokolhajó elsüllyed: a béke Robison-szigete, mely akkor már az egész föld Jész, készen várja a jóindulatu embereket, kik is mindig a békességet szomjazták. Minden jel arra vall, hogy ez a békesség meg fog adadni az arra érdemeseknek!

Salamon László.

Közel 200 ipari szakmát és számos külön csoportot mutat be az április 28-án megnyitendő Budapesti Nemzetközi Vásár

Az államháztartás szanálása és a magángazdasági életnek ezzel kapcsolatos rendes mederbe jutása gyors ütemben fejlesztette az elmúlt években Magyarországot ipariarisodást. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ép ezért most már 22 év óta minden év tavaszán, ez évben pedig április 28. május 7-ig egy mindenre kiterjedő bemutatót tart Budapesti Nemzetközi Vásár néven, mely alkalmat nyújt a magyar iparnak arra, hogy fejlődésének legújabb stádiumáról beszámolhasson.

Az ezidei magyar árumintavásár egy újabb lényeges haladás képét fogja mutatni. A magyar ipar- és a kiegészítőjeként felvonuló külföldi termelők közel 200 szakmában tárják itt fel mindazon ipari cikkeket, melyek a dél-kelet-európai országokban főmegerő fogyasztásra számíthatnak.

Az ezidei vásár ezen megszokott bemutatón kívül számos külön csoportot is rendez, melyeknek mindegyike szorosan belekapcsolódik valamely nagy, országos

gazdasági problémába, vagy beruházási programba. E csoportok közül a legnagyobbak a **községfejlesztési csoport, az utágyi csoport, a hő- és energiagazdálkodási csoport, a mezőgazdasági export-csoport és a rádió csoport** lesz.

A külföldi csoportok közül viszont a legnagyobb érdeklődésre a francia állam hivatalos pavillonja számíthat, amely a francia női és férfi konfekció, selyem, betorszövet, illatszere és díszműáru iparát kivül a francia kultúra méltó reprezentánsaként a francia grafikai és könyvkiadó ipart is magába fogja foglalni. Részt vesznek ezenkívül a vásáron a görög és a jugoszláv állam és külön csoport létesítésére készült Svájc, valamint az indiai házipar is.

Természetes, hogy a vásár kiállítói és látogatói ez évben is részesülnek mindazon utazási, vízum és elszállásolási kedvezményben, amelyek a Budapesti Nemzetközi Vásár felkeresését már eddig is megkönnyítették a külföldi közönségnek.

Egy volt német miniszterelnök lándzsát tör a zsidók politikai érvényesülése mellett

Alábbi cikket Willy Hellpach, Szászország volt államelnöke írta egy cikkorozat keretében. Az író, aki leghivatottab ismerője a német viszonyoknak, politikai prognózist állít föl Németországnak. Hellpach a német zsidókérdésről ezeket írja:

Ha politikailag vesszük a dolgokat, akkor nemesak a demokráciából folyó magátólértelődéssel, hanem hasznossági okokból sem találunk és megoldást, mint azt, hogy a zsidó polgártársaknak, tul minden társadalmi feszültségen, módot adjunk arra, hogy a közéletben érvényesülhessenek. Azonban van egy intelmem a zsidó polgártársakhoz. Arra kérem őket, hogy ők maguk ne nehezítsék meg saját helyzetüket azzal, hogy antiszemizmussal veszik, amikor bizonyos állami hivatalok betöltésénél szóba kerül, vajjon az illető zsidó származású-e, vagy sem. Ezt a kérdést az állások betöltésénél mindig fel kell vetni ott, ahol bizonyos különálló és jellegzetes sajátossággal bíró csoportok élnek. Még az is, aki mint én, minden mechanikus paritást demokráciellenesnek tekint tapasztalatból tudni fogja, hogy a pályázóknak egyenlő minősítése esetén mindig indokolt a megfontolás, vajjon ezt, vagy azt az állást katolikussal, vagy protestánsal, jogással, akadémikussal, városi emberrel, szocialistával, vagy zsidóval töltsék-e be. A zsidóknak elvégre meg kell érteniök (sokan közülök már

régem megértették), hogy az említett társadalmi feszültség enyhítése szempontjából nem nagyon előnyös, ha olyan népcsoport, amely statisztikailag ugy aránylik, mint egy a százhoz, a nagyvárosokban mint öt a százhoz, ha ez a népcsoport a választási listákon, valamint az egyesületi és egyéb közéleti vezetőségek listáján husz a százhoz és ötven a százhoz való arányban mutatkozik. Ilyesmi csak felkorbácsolja a többiek visszautasító ösztöneit. Annál fontosabb azonban az egész közélet szempontjából, hogy a zsidók ott, ahol beigazolták araválóságukat és képességüket, fejűthassanak az állami vezetés legfőbb helyeire.

Németország legújabb történetében Rathenau ezt a vállalkozását életével fizette. Csoda, hogy Hugó Preuss miniszter természetesen halállal halhatott meg. Mert akadtak zavart lelkületű emberek, akik így érveltek: a zsidónak nem szabad Németország számára hasznosat produkálni még abban az esetben sem, ha szeretne és tudna.

Ez az érvelés természetesen már az örület határain mozog. Mégcsak néhány évvel azelőtt az egyik kancellár egy zsidó politikusnak a birodalmi belügyek élére való állítását azzal utasította vissza, hogy ez a reszort némelykor a keresztény kultusz illetékességeivel is foglalkozik... Ma ezek az örületek elpárologtak és nyugodtan állíthatom, hogy az 1922-es szellemi epidémia Németországban ma gyökeresen kipusztult. Vajjon mai tisztánlátásunk mellett megfoszthatjuk-e magunkat olyan egyházi

gyedüli zlekedés
Amerika, Canada, Argentina, Brazilia, Uruguay stb. felé
„Saturnia” és „Vulkania”
 legnagyobb, leggyorsabb expressz motoros hajók Észak-Amerika szolgálatában és „Martha Washington” Dél-Amerika szolgálatában.
 Északamerikába csak 7 nap. Délamerikába csak 9 napi út az Oceanon át. Az uti költség Bukarestből Newyorkig 100 dollar vízum is beleértve. U iköltég Bukarestből Délamerikába 21/2 angol font, vízum is beleértve.
 Határtól kikötőig az út csak 48 óra. Közben csak 2 határ. Mindennemű felvilágosítást és prospektust díjmentesen adunk.
Cosulich Line
 Bucuresti, Calea Grivitei No 181, vagy fiókunk: Cosulich Line, Timișoara, Uri-ut (Str. I. C. Brătianu) 18.

üggyel, mint amilyent az idézett kancellár használt, egy államférfiui zseni, től, aki az országnak nagy hasznára lehet? Amikor az ország javáról, az állami és a társadalom előbbrejutásáról van szó, akkor az ilyen szempontok igazán kicsinyesek és neveltségek. Am ha ilyen szempontoktól vezéreltelnénk magunkat, akkor vallom és állítom, hogy megérdemelünk visszamaradottságunkat, megérdemeljük, hogy a nyárs-polgárok népének gunyuljanak bennünket és hogy mosolyt kapjunk a többi népektől, amikor „világjelentőségre” áspirálunk.

Anglia nemesak hogy zsidó embereket vett fel politikai nemesei közé és ezzel módot is alkalmat adott nekik, hogy a világbirodalom legfelsőbb uralmi pozícióiba jussanak, — hanem egy félvezszázon belül kétizben is a legkomolyabban érvényesítette ezt a felfogását. Az egyszerű Benjamin Disraelit lord Beaconsfieldde nemesítették és az angol történeben a legnagyobbak között a helye. Lord Beaconsfield a leghatalmasabb győzők egyikeként szerepel az angol históriában. Ő volt az, aki India császári koronáját prezeztálhatta Viktória királynének. Ugyanazt az Indiát, amelynek kormányzását lord Readingra bízták, az alkirályra, akinek a neve azelőtt Rufus Isaacs volt. Németország is félvezszádon belül kétizben látott zsidó férfiakat az államügyek vezetésében és gondoljunk Ferdinand Lassalera, megnyit használatot volna Németországnak, ha ez az áldatlan eset nem történnik vele, amely idő előtt oltotta ki zseniális lelkét. Csak nem is régen olvastuk Bismareknek egy ujonnan kiadott levelét, amelyben a nagy államakotóról beszél, hogy a párbajban elesett Lassale minden ügye olyan közéről érinti, mintha egy legközelebbi hozzátartozója „dolgairól lenne szó.” Walter Rathenaut pedig német földön meggyilkolták...

Gazdálkodhatunk így továbbra is? Megengedheti magának Németország a fényűzést, hogy olyan szellemet, amely nagy alkotásokra van elhivatva, távol-tartson vezető hivataljaitól tisztára azért, mert ilyen, vagy olyan származású ilyen vagy olyan rokonság, vagy vallás, vagy nemzetiség fölött rendelkezik? Mi egy nagy nép vagyunk és mint ilyen, a zsidókat — száza egy esik — meg fogjuk tudni emésztetni, vagy el fogjuk tudni viselni. Mi olyan társadalom vagyunk, amelynek fejlődési hullámszámban azt a folyamatot, amely feszültséget okoz a zsidó clem és a nép többi szociális tartozékai között nyugodtan átengedheti magának a zsidó népnek. Mi állam vagyunk: és mint demokratikus állam, nincs erkölcsi jogunk valakit, aki az

Gyomorbántalmak és vérszegénység ellen legjobb a Matild-víz

1928 február 17

edüli kedés

Canada, Brazília, stb. felé

„Vulkania“

Washington

7 nap. Délameriká...

az uti Newyorkig 100 dollar

Uj Kelet Bukarest

Uj Kelet font, vizum

az uti csak 48 óra.

Mindenemű felvétel

stus díjmentesen ad

ch Line

riette No 181, vagy

ne, Timişoara, Uri-ut

Braillam) 18.

vent az időzett kan-

államferfiui zseni,

k nagy hasznára le-

ág javáról, az állami

jobbajutásáról van

szempontok igazán

égesek. Am ha még

któl vezérélelnék

vallom és állítom,

nk visszamaradtak

oljuk, hogy a nyárs-

nyuljanak bennün-

kapjunk a többi né-

gjelentőségre” aspi

gy zsidó emberek

nesei közé és ezzel

időbb nekik, hogy a

időbb uraimi pozí-

napem egy felvétel-

is a legkomolyab-

et a felfogását. Az

Disraelit lord Bea-

ék és az angol tör-

bek között a he-

ak a leghatalma-

nt szerepel az an-

olt az, aki India

ze válhatta Viktó-

yanazt az Indiát,

at lord Readingra

akinek a neve az

lt. Németország is

titben látott zsidó

ek vezetésében és

Lassalera, meny-

na. Németország-

n eset nem törté-

lett oltotta ki zse-

is régen olvas-

ujjonnan kiadott

gy államokot ar-

pajban elésett Las-

an közelről érin-

bi hozzátartozó

Walter Rathenaut

meggyilkolták...

gy továbbra is?

k Németország a

szellemet, amely

elhivatva, látol-

tól tisztára azért

van származásu-

ság, vagy vallás,

rendelkezik? Mi

és mint ilyen, a

esik — meg fog-

gy el fogjuk tud-

társadalom va-

dési hullámzásá-

mely feszültséget

nép többi szociá-

ugodtan átenged-

épnek. Mi állam

okratikus állam

valakit, aki az

Titulesku Németországban próbál román bankok számára kölcsönt szerezni

London, február 16. A „Daily Telegraph” szerint Titulescu és Briand találkozásán elsősorban a szentgotthárdi meidens és az optánször ügye került szóba. A saintmoritz-i találkózón ugyan-ezek a kérdések fognak szóba kerülni. Stresemann és Titulescu között. Ezenfelül Titulescu arra is fel fogja használni a találkózást, hogy romániai bankok szá-

Az államügyész előreláthatólag minden vádat elejt Krantz pál ellen

Filmvállalatok fényes ajánlatokkal árasztják el a dráma két hőst

Berlin, február 16. A steglitz-i dráma utolsó fejezetéhez közeledik. Az eddigi tárgyalás alapján jogász körökben valószínűnek tartják, hogy a Krantz-per tárgyalása végleg lekerül napirendről s illetőhatásra nem is kerül sor, mert az államügyesség a bizonyítási eljárás eddigi eredménye alapján az emberölés céljából való összebeszélés vádját elejti Krantz Pál ellen. Ebben Krantz védője is nagyon bizik, s reméli, hogy ezáltal a

A politikai krízis elérkezett a kibontakozás stádiumához

Prezan tábornokkal és Titulescuval bővített parasztpárti kormány jön?

Bucuresti-Bukarest, február 16. Az Uj Kelet tud.) Az „Adeverul” mai száma hosszabb cikket közöl arról, hogy a legutóbbi politikai és főleg parlamenti események hatása alatt a legfelsőbb körök is meggyőződtek a rezsimváltozás szükségességéről. Maniük kivonulásával a parlamentből a krízis elérte tetőpontját és az „Adeverul” szerint a politikai válság elérkezett a kibontakozás stádiumához. Mértékadó körök állítják meg vanak győződve arról, hogy a parasztpárt nélkül nem lehet a válságot megoldani, mert semilyen párt sem tud egyedül

Szombatig elkészül és a jövő héten a parlament elé kerül a kultuszjavaslat

Lapedatu nyilatkozata a „Lupta” számára. A konkordátumot csak a kultuszjavaslat megszavazása után fogják ratifikálni

Bucuresti-Bukarest, február 16. Lapedatu kultuszminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott Dolci bíboros, pápai nuncissal.

A miniszter a „Luptának” adott intervjújában a következőket mondja:

— Meg vagyok győződve, hogy egyetlen egyesült püspök sem fog lemondani egyházi vagy parlamenti funkcióiról, mert nem fognak politikai kérdést csinálni fuló nézeteltérésekből, hanem együttesen igyekezni fognak velünk kiengesztelő formulát találni. Remélem, hogy a kultuszjavaslat szombatig készen lesz és az azutáni héten a parlament elé kerül. A javaslat elismeri a baptista vallást, amely már a magyar törvények által is el volt ismerve. Bizonyos vagyoni jogi kérdések megoldása van hátra e tekintetben, mert a baptisták az elismerés alapján bizonyos vagyoni tartalmak igényt.

— Ami a konkordátumot illeti, a Vatikán beleegyezett abba, hogy csak a kultusz törvény megszavazása után kerüljön sor annak ratifikálására, ami egyébként a parlament után fog megtörténni, nem pedig dekrétummal.

A „Lupta” meginterjúvolta Hosszu görög-katolikus püspököt is, aki tiltakozik az ellen, hogy az egyházi javak kér-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Mária özvegy királyné meghívta magához ebédre Vajdát.** Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” jelentése szerint Mária özvegy királyné vasárnapra több politikai személyiséget hívott meg ebédre, köztük Vajda Sándort is.

— **A miniszterelnökség új palotába költözik.** Bukarestből jelentik: A miniszterelnökség megvásárolta a városi tanácstól a Cigmigiu-kert mellett lévő Cretulescu palotát, ahova még ez év folyamán be is költözik.

— **Lándor Tivadar megvált a „Budapesti Hírlap” felelős szerkesztői állásától.** Budapestből jelentik: Lándor Tivadar, a „Budapesti Hírlap” felelős szerkesztője, megvált a lap szerkesztői állásától, hogy ezentul kizárólag irodalmi munkásságának élhessen. A tiszt-ségben utódja Csajtai Ferenc főszerkesztő lett.

— **A newyorki általános elektromos társulat négyszázezer volt feszültségű katódsóvet állított elő.** Newyorkból jelentik: Az általános elektromos társulat jelentése szerint, a gyárnak sikerült négyszázezer volt feszültségű katódsóvet előállítani, aminek az a jelentősége, hogy általa a mesterséges rádiumsugarakat emanálják.

— **Elfogták a nemzetközli kokain-csempészek vezérét.** Berlinből jelentik: A rendőrségnek sikerült Orenstein Károlyt, a nemzetközli kokain-csempészek vezérért elfognia. Orensteinnél 34 ezer aranyárka értékű kokaint találtak, amelyet egy hamburgi gyógyszerár-ból lopott. Letartóztatták.

— **Amerikai pénzesoporttal tárgyal egy bécsi professzor a magyar alföldi gázforrások kiaknázására.** Szentesről jelentik: Herczeg, bécsi műegyetemi professzor levelet intézett Négyessy szentesi professzorhoz, közölve vele, hogy kutatásai alapján a szentesi földgázmenyiségeket, valamint petróleum előfordulásokat nagyobbaknak tartja a boroszlóiaknál. Jelenleg egy amerikai pénzesoporttal tárgyal a források kihasználásáról. A szentesi városi tanács rövidesen határoz az ajánlat elfogadásáról.

Megbízható כשר של ממש

italok

árjegyzéke

50 literen felel hordókban, ab Simleul állomás — hordók felszámítva, utánvétellel.

Bor 16 és 18 lei literenként
Különleges 22 és 28 lei literenként
Szilviorium 155 l i 00°-ként
Seprő 175 lei 100°-ként

Nagybani vételnél engedmény és fizetési feltételek

Megrendelések

M. CSENGERI, Siml.-Silvaniei

— **Holnap akasztanak fel Székeshérváron egy rablógyilkost.** Székeshérvárról jelentik: Holnap akasztják fel Steirer János mohárlegényt, aki egy évvel ezelőtt Dunaadonyban Müller korcsmárost és annak feleségét agyonütötte, kirabolta és a cselédeleányt is súlyosan megsebesítette. Később a cselédeleány eszméletre térve, leleplezte a gyilkost. A bíróság a gyilkost mindhárom fórumon halálra ítélte, a kormányzó pedig a kegyelmi kérvényt elutasította.

— **A tavasz közeledtével lázas készüldés folyik a óceán újabb átrepülésére.** Párisból jelentik: A tavasz közeledtével a nemzetek lázasan készülnek az óceán átrepülésére. A francia haditengerészet két hidroplánjával két francia pilóta fog indulni. Oulangs pilóta juniusban készül Newyorkba. Két japán pilóta új típusú géppel júliusban készült átrepülni az óceánt. Egy francia őrnagy, Ruiz és Alda spanyol pilóták a föld körülrepülésére készülnek.

— **Feltörték a nagyváradi zsidótemplomok perselyeit.** Nagyváradról jelentik: A múlt éjjel eddig ismeretlen tole-sk álkulcs segítségével behatoltak a Kolozsvári-, Ligeti- és Zárda-uccai zsinagógákba és a perselyeket felfeszítve az abban talált pénzeket elrabolták. Miután a nyomozás megállapította, hogy a betöréseket ugyanazon órában követték el, feltételezik, hogy azoknak tettesei is ugyanazok. A rendőrség erőlyes nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Ajánlom cca. 90 hektó-
liternyi saját
termésű cca. 135 malgás erősségű,
elsőrendű ménesi hegyi MDS

h usvét i boraimat

300 literrel felel. — Orth. Hekscherrrel.

Goldschmidt - Bank
borosztálya — Arad

Verlässlich orth. מדי

Maschinen Mizes

aus erstklassigem Mehl in 5 Kg. Packete

30 £. per Kgr.

ab Waggon Gurahont.

Ersuchen prompteste Bestellungen an
Orth. IZr. Kultusgemeinde
Gurahont, Josasel zu richten.

Letartóztattak két munkásvezért a Renner gyár munkásainak sztrájkja miatt

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámolt már az Uj Kelet arról, hogy a Renner börgyár munkásai között hetekkel ezelőtt bérmozgalom indult meg, mert a gyár nem volt hajlandó a felemelt munkaórákkal arányosan a munkások fizetését is emelni. A direkción és a munkások között már napok óta folynak a kiegyezési tárgyalások amelyek azonban nem vezettek eredményre. Ennek következtében a gyár munkásai tegnap este hat órakor beszüntették a munkát. A sztrájkra vonatkozólag a Renner börgyár nem adott felvilágosítást.

A munkássztrájk kitörésének estéjén a kolozsvári rendőrség nyomozást indított abban az irányban, hogy a sztrájkmozgalom értelmi szerzőit ki-

kutassa. A házkutatások után a rendőrség elfogatási parancsot adott ki Nagy Géza ellen, aki a Romániai Bőrmunkások Szervezetének főtájkára. Ugyancsak letartóztatásba helyezték Kilin Sándor főbizalmi is. A letartóztatási végzés szerint a két munkásvezérnél cenzurázatlan rőpiratokat találtak, amelyek a munkásságot a mozgalomra izgatták. A munkások vallomásaikban azonban kijelentették, hogy a nyomtatvány nem rőpirat, hanem egyszerűen meghívó a munkások gyűlésére, amelyen a gyár alkalmazottjai a sztrájkról döntöttek.

A letartóztatottakat a mai napon a kolozsvári hadbírószék börtönébe szállították.

URANIA-MOZGÓ

Nagy sikerrel folytatja

Szállodai patkányok

bemutatását, főszerepben

Ellen Kürti, Szőregi Gyula.
Monopol Regal

* Antiphtysin tudóbj elleni szer

Több mint 5000 gyógyult s már munka képes ember igazolja biztos sikerét. Fel-találó Olah Károly nagyernyei plébános ur. Engedélyezve a Román Közegész-ségügyi Miniszteriumtól 19375/1924. Ma-gyar szabadalom 64078—1914. Ismeret-terjesztő füzetet küld az egyedüli készítő Osvá/h gyógyszerár Targu-Mures.

Ujabb zsidó denunciálási botrány Nagyváradon

Kinek feljelentése alapján rendezett éjjeli razzitát a nagyváradai rendőrség a templompombolási fényképek után

(Oradea-Nagyvárad, február 16. Az Uj Kelet tud.) Részletesen beszámolt az Uj Kelet a Nagyváradon megejtett szenzációs letartóztatásokról, amelyeket a rendőrség Fried Sándor és Pártos fényképezők, valamint Fruchter Hajnal 22 éves zsidólány ellen fogatosított. A letartóztatásokat egy váratlanul megrendezett éjjeli razzia előzte meg, amelynek keretében a nagyváradai rendőrség a rombolásokról készített fényképfelvételek után kutatott. A három embert a hétfőtől kezdve virradó éjszakán elővezették és 24 óráig letartóztatásban maradtak, azonban a vallomástételek jegyzőkönyvbevétele után szabadlábra helyezték őket. A vizsgálatot mindhármuk ellen tovább folytatják a nagyváradai hatóságok.

Nagyváradai tudósítónk a letartóztatások kapcsán olyan részletekről értesít mőst bennünket, amelyek minden józese-sű zsidóembert fel kell, hogy háborítsanak. Ezek szerint

a névtelen feljelentést, amely ezt a hajszát a zsidó fényképezők ellen megindította, egy Schlesinger Jenő nevű nagyváradai zsidó ember tette meg.

Schlesinger Jenő a nagyváradai ortodox Chevra Kadisa-nak egésze alatt már hosszabb idő óta iparművészeti képek eladásával foglalkozik.

A Chevra a képek jövedelmeiből bizonyos százalékot élvezett.

Ez a Schlesinger Jenő, akinek a Chevra Kadisa ezzel biztos megélhetést nyújtott, minden eszközzel megakart akadályozni azt, hogy a fényképezők a rombolásokról esetleg felvett fényképfelvételek eladása által neki konkurenciát csináljanak.

Schlesinger Jenő hétfőn, február 13-án megjelent Fried Sándornál, a nagyváradai Mimoza fényképezési műterem tulajdonosánál és arra való hivatkozással, hogy ő a Chevra Kadisa megbízásában jár el, felszólította Friedet, hogy neki viszonzéladásra a rombolásokról felvett fényképeket adjon át. Fried Sándor Schlesinger ajánlatát azzal utasította vissza, hogy ezidő szerint a fényképfelvételeknek csak egy példánya áll rendelkezésre, amelyet egy bankigazgatónak kell szállítania. Erre Schlesinger eltávozott, azonban rövid idő múlva visszatért, ismételt hangsúlyozva, hogy mint a Chevra Kadisa megbízottjának, joga van a rombolásokról felvett képekhez.

Fried Sándor a zsidó intézményre való sürű hivatkozás hatása alatt most már átadott Schlesingernek egy albumot, amely az elpusztított zsinagógák fényképeit tartalmazta, köztük egy képpel, mely Fuchs főrabbit az összerombolt templomok helyszínén ábrázolja. Schlesinger eltávozott a képpel és azt mondta Friednek, hogy az albumot mintapéldányként viszi el és rövidesen visszatér a nagyobb rendelésekre szóló megbízással.

SELECT-MOZGÓ

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor matiné előadáson mutatja be

Ő (Harrold Lloyd)

legújabb filmét

ELJEN A SPORT

elsőrangú vígjátékot.
Jegy ára 15 Lei.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egy fél óra múlva Schlesinger valóban visszatért és kijelentette Friednek, hogy 500 lejt hajlandó adni az albumért, amellyel a veő rendkívül meg van elégedve és ugyanakkor újabb 300 lejtet rendelt meg Friednél állítólagos vásároló számára.

Fried ekkor először kért a megrendelésekre Schlesingertől, aki azonban azzal hátrította el a fényképező kérését, hogy másnap ugy az elvitt albumért járó 500 lejt, mint a 300 példány előlegét el fogja hozni.

Fried fényképezést a Schlesingerrel való üzletkötés után mellán érthette váratlanul az éjszakai razzia, amely erre a délutánra következett. A nagyváradai zsidóság körében óriási megdöbbenést keltett letartóztatások után azonban né-

hányan érdeklődni kezdtek Schlesingernek a botrányban való szerepe iránt, akivel szemben mellán kelthetett gyanút a fényképező segédjének, Fein Ernőnek egyik kijelentése.

— A fényképező-segéd ugyanis azt állította, hogy Schlesinger Jenő, amikor a műteremből eltávozott, egyetlenegy esztben sem a Chevra Kadisa felé hanem azzal éppen ellenkező irányba indult el.

Az Uj Kelet nagyváradai munkatársa felkereste az ügyvel kapcsolatosan a Chevra Kadisa főtitkárát, Spitzet, aki munkatársunk előtt a következőkben ismertette a botrányos eset előzményeit:

— Hétfőn délelőtt — mondta a főtitkár — megjelent nálam Schlesinger és

szemrehányást tett nekem ezért, hogy a nagyváradai fényképezők a Chevra Kadisa peccsétjével ellátott fényképeket árusítanak. Kijelentettem Schlesingernek, hogy erről nekem nincsen tudomásom, mert erre vonatkozólag a Chevra Kadisa elnöksége semmiféle engedélyt nem bocsátott ki. Hogy azonban magam is tisztá képet alkothassak Schlesinger szavairól, elmentem Fuchs Benjámin főrabbihoz, akiktől a fényképezés felől érdeklődtem.

A főrabbi nekem leghatározottabban kijelentette, hogy a fényképezés adására semmiféle autorizációt nem adott ki és megkért engem, hogy barátságos uton szólítsam fel a fényképezőket, hagyjanak fel a fényképezéssel.

A főrabbi szavairól azonnal értesítettem Schlesingert is.

Eddig tart Spitz főtitkár nyilatkozata, amely egyrészt híven tükrözi vissza Fuchs Benjámin főrabbinak azt a dicséretes szándékát, amellyel a fényképfelvételek árusítását békes uton megakarták akadályozni, másrészt pedig nyilvánvalóvá teszi Schlesinger főtitkár gyanús szerepét ebben az ügyben.

Blum Zsigmond

Kétévi fegyházra ítélték a nádasi postacsalás fővádottját

A fővádott bátyját 1 és fél évi fegyházra, férjét 6 hónapi, a negyedrangú vádlottat pedig egyévi börtönre ítélte a kolozsvári törvényszék

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciójára ma hirdette ki az ítéletet a hírhedt vált nádasi postacsalók bűnperében. A főtárgyalás már ezeltől tiz nappal befejeződött s a bíróság csupán a hatalmas peranyag feldolgozása érdekében halasztotta el az ítélet kihirdetését. A kivánsiak nagy tömege tolongott ma délelőtt a törvényszék folyosóján, az ítélet kihirdetésére várva. Tizenkét óra előtt néhány perccel szuronyos fogházörök vezették a tárgyalóterembe a bűnper három vizsgálati fogságban lévő vádlottját. Weisz Bertát, Heimann Emanuel és Weisz Józsefet. A negyedik vádlott, László Sámuel, elegáns bundában, mosolyogva állított be a tárgyalóterembe. Nagy bizakodással tekintett az ítélet elé, amely azonban az ő számára sem hozta meg az áhitott felmentést.

Pentben tizenkét órakor kezdte meg Decusara elnök az ítélet kihirdetését. A bíróság Weisz Bertát háromszori csalás, háromszori közokirathamisítás, ötszörös közpénzsikkasztás és egyszeri egyszerű sikkasztás bűntettében találta bűnösnek és ezért két évi fegyházra ítélte. A bíróság Weisz Berta ítéleténél figyelembe vette az összes enyhítő körülményeket: azt, hogy az államnak megtértült a kára, hogy a vádlott töredelmesen beismerte bűnét, a bíróság tekintettel továbbá a vádlott egészségi állapotára is.

Heimann Emanuel másodrangú vádlottat a törvényszék mint bűnlátsat találta bűnösnek, csalás, közokirathamisítás és közpénzsikkasztás bűntettében. A bíróság súlyosbító körülménynek tekintette, hogy Heimann már egyszer el volt ítélve közokirathamisításért és hogy letartóztatásakor konokul tagadta az ellene emelt vádat. Enyhítő körülménynek tekintették, hogy az állam kára megtértült és ezért egy és fél évi fegyházzal sújtotta a törvényszék.

A harmadrangú vádlottat, Weisz Józsefet az elsőrangú vádlott férjét, a bíróság hat hónapra ítélte, mivel bebizonyosodott, hogy egy ízben feleségét elkísérte Kolozsvárra, ahol ez László Sámuellel a postacsalásból eredő hasznot felvette.

A Máramarosból Csehszlovákiába és Magyarországra irányuló faszállítmányok 30 százalékos tarifakedvezményben fognak részesülni

A mai minisztertanács határozatai. Enyhítik az ostrom-állapotot Besszarábiában

Bukarest, február 16. Ma délben minisztertanács volt, amely elhatározta, hogy a szenátus elé legközelebb kerülő törvényjavaslat az anyakönyvi okmányokról szóló lesz, míg a kanara elé a gabonastandardról szóló javaslatot terjesztik.

Kimondotta a minisztertanács, hogy a tagosított mérnökök szolgálatát az igazságügyminisztériumtól áthelyezi a közmunkaügyi minisztériumhoz és egyben új szervezeti szabályzattal látja el.

Lupu közmunkaügyi miniszter betervezte a munka szabályozásáról szóló törvényjavaslatot.

A minisztertanács felhatalmazta a népbankokat hogy 70 millió lej értékben gabonát vásároljanak az inséget szenvedő vidékek részére.

Argetoianu földművelésügyi miniszter kérte, hogy a bánáti, egymástól távollevő telepés községek külön kedvezményekben részesüljenek, illetve a telepések kisebb községi illetékeket kötelesek fizetni, mint a többi lakosok.

Dumitriu közlekedésügyi miniszter a CFR anyagellátásáról referált, majd indítványozta, hogy a Máramarosból

A negyedrangú vádlottat, László Sámuel, akiről védője azt mondotta, hogy úgy került ebbe a bűnyübe, mint Pilátus a eredőbe, a törvényszék meglepően súlyos ítélettel sújtotta. A bíróság arra való tekintettel, hogy László hozzájárulása nélkül a postacsalás nem történhetett volna meg, egy évi börtönre ítélte. Hiába védekezett azzal, hogy nem tudott arról, hogy a pénz honnan ered, a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy László Sámuel tudatában volt Heimannék machinációjáról. A vádlottak az ítélet ellen a táblához fellebbeztek. A bíróság cendelte a harmad- és negyedrangú vádlott szabadlábra helyezését.

Magyarország és Csehszlovákia részére szánt faszállítmányok 30 százalékos tarifakedvezményben részesüljenek.

Lapedatu miniszter kérte, hogy az új büntető törvénykönyv megfelelő büntetéseket tartalmazzon a pornográf nyomtatványokkal szemben.

Bukarest, február 16. Duca belügyminiszter ma értekezletre hívta össze a belügyminisztériumba Angelescu hadügyminisztert, Franasovici és Tataru államtitkárokat, továbbá Toma Dumitrescu hadügyi államtitkár, Tzadic, Scarisoreanu és Samsonovici tábornokokat. Az értekezleten a besszarábiai ostromállapot kérdéssel foglalkoztak e tartomány képviselőinek kívánságára. Elhatározták az ostromállapot enyhítését, bizonyos rendszabályok visszavonásával.

„CORSO” filmszínház

Pentektől kezdve Suderman világhírű regénye

Rókaut

A szerelem és hűség hősköteménye. E darab rendezése és kiálása a filmművészet legutolsó tökéletesítése. Főszereplők: Jack Trevor és Lissi Arna. Előadások kezdete 5, 7, 9. Vasárnap 3, 5, 7 és 9. — Jegyelővétel d. e. 11-12

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szíjj
borotvaecset

UNICUM

önborotváló
önborotváló pengék
acéláruk
felülmulthatatlanok

„UNICUM” Kun Cluj, Calea Victoriei 2. szám

állam vezetésre hivatott, más szempontból megítélni, mint tehetségei összességében szempontjából. Amint állam kötelességeink is vannak és pedig az a politikai kötelességünk, hogy a legértékesebbet vegyük off, ahol éppen találjuk és

odaállítsuk, ahol az állam számára a legjobbat tud produkálni. Ez az én politikai felfogásom és a zsidókérdésre ez a válaszom. Csak akkor ha a mi államunk a társadalom minden rétegére támaszkodik, minden-

ünnen a legértékesebbet vonja magához és állítja szolgálatába — csak abban az esetben várhatjuk, hogy a jövőben többek legyünk egy államnál. Hogy nagy népközösség legyünk egy nagy birodalomban.

volt politikai gyilkosságról, hanem közönséges büntetések ügyéről, akik megtagadták az engedelmességet és ellenszegtültek a csendőröknek. Kéri a nemzeti parasztpártot, legyen körültekintőbb, mert csak saját magukat diszkreditálják az alaptalan vádakkal, amelyeket gyűléseiken meg az ő személye ellen is hangoztatnak. Politikai karrierjében sohasem fordult elő gyilkosság. Az ország összes nagy politikusaik ugyanilyen vádakkal illette már az ellenzék és ezért el van készülve arra, hogy valahányszor két részeg embert megsebesítenek vagy megölnek, a kormány és a belügyminiszter lesz a bűnös.

Mirto nincs megelégedve a belügyminiszter válaszával. Az ülés folyik.

A szenátus ülése

A szenátus ülésén Raducanu tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti parasztpártot Mokszyával való kapcsolatokkal vádolják. Felszólítja a rágalmazókat, álljanak elő konkrét vádakkal és ne gyanúsításokkal.

Stelian Popescu igazságügyminiszter kijelenti, hogy nem hazug állításokról van szó, hanem konkrét tényekről!

Raducanu: Bizonyítékot kérünk! Stelian Popescu: Amikor Önök összeálltak a szocialista párttal, tudniok kell, hogy ez a párt Moszkva kegyeiből működik.

Raducanu: Önök sokkal inkább kommunisták, mint mi. Az igazságügyminiszternek meg kellene tanulnia mi a különbség a szocializmus és a kommunizmus között.

Deleanu a dunai kikötők panaszaira hívja fel a közlekedésügyi miniszter figyelmét.

Agliceriu, az erdélyi tisztviselők utazási napidijainak felemelését kéri.

A szenátus ezután megszavazza az anyakönyvi iratokról szóló törvényjavaslatot, majd újból Raducanu szólal fel, aki ismételt tiltakozik az ellen, hogy a nemzeti parasztpártot alaptalan rágalmakkal illessék.

A diákpör mai főtárgyalására Cuza professzor megérkezését várják

Ma reggel folytatják a monstre-pör tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tud.) A múlt hét szombati megkezdett diák monstre-pör, amelynek szenzációs részleteit országos érdeklődés fogadta, ma reggel folytatódik a kolozsvári hadbírósg előtt. A tárgyalást az egyik hadbíró betegsége miatt halasztotta el a hadbírósg ügyészsége, azonban az az időt felhasználta arra is, hogy a polgári hatóságok hiányos vizsgálatát kiegészítse. Megírta már az Uj Kelet, hogy dr. Udrescu nagyváradi vizsgálóbíró Nagyváradon tovább folytatatta a

vádoltak kihallgatásait, amelynek során kihallgatták a Park-szálloda Rész András nevű portását. A portás vallomása természetesen teljesen ellentmondó annak a vallomásnak, amit a pör vádlottai és a védelem koronatanuja, Bunescu volt nagyváradi prefektus tett. Ilyenformán a tárgyalás bővelkedik az egymásnak ellentmondó vallomásokban, merthely dr. Udrescu, aki a vád egyik legfontosabb tanuja, személyesen fogja a Nagyváradon kihallgatott tanuk vallomásait interpretálni.

A tárgyalásra egyenként valószínűleg Cuza professzor is megérkezik. A szombati tárgyalás után ugyanis Zelea Codreanu Iasiba utazott, hogy a professzort magával hozza Kolozsvárra. Lehetséges eszerint, hogy a hadbírósgai termekben megszokott antiszemita védőbeszédnek mellé most a fővezér felszólalása is csatlakozni fog. A hadbírósg elnöke az erre az alkalomra kinevezett Georgescu marosvásárhelyi ezredes lesz, a vádat holnap is Negulescu kapitány fogja képviselni.

A szovjettel való cimborálással vádolták a kamarában a nemzeti parasztpártot

Ismét napirenden az olteancai gyilkosság

(Bucuresti-Bukarest, febr. 16. Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülését Valjean alelnök 3 óra után nyitotta meg.

Costachescu tiltakozik az ellen, hogy a Felső liberális népgyűlésre a CFR ingyen szállította a berendelt népet.

Duca belügyminiszter ezt az állítást valótlannak mondja és kijelenti, hogy min Denki megváltotta jegyét.

Ioanilescu tiltakozik az elle, hogy a kormány a nemzeti parasztpárt és szocialisták kolaborációját a kommunizmus vádjával akarja diszkreditálni. Fel szólítja a kormányt, bizonyítsa be a kommunistákkal való kapcsolat lelkismeretlen vádját.

Mircea Djurara szerint a Besarabia ügyben kiküldött orosz bizottság kijelent

mentelmi bizottsághoz.

Ioanilescu kéri, térjenek át a napirendre, miután csütörtökön interpelláció nap van. Interpellációt jelent be a petroleumvezeték állami komercializálása tárgyában.

Az olteancai gyilkosság

Duca belügyminiszter válaszol Mirta minapi interpellációjára az olteancai gyilkosság ügyében. A büntetőtörvényszék irataival bizonyítja, hogy szó sem

Tovább tart a numerusz klauzusz módosításáról szóló javaslat a magyar parlamentben

Kossalka magyar egyetemi tanár is arra hivatkozik, hogy a zsidóság aránytalanul nagy számban helyezkedik el az értelmiségi pályákon

(Budapest, febr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A numerusz klauzusz módosításáról szóló javaslat vitája egyre fokozódó érdeklődés mellett perog le a magyar képviselőházban. Petrovácz egységspárti képviselő jellemző tegnapi beszéde után, melyben a zsidóság faji

korlátozó intézkedéseket tegyünk a főiskolákra való beiratkozás tekintetében. Amikor felmerült a kérdés, hogy milyen szempontból korlátozzuk az egyetemekre való felvételt a közérdek szerelme nélkül, akkor kerültek éles megvilágításba azok a statisztikai számok, melyek a zsidóságnek az értelmi pályákon való aránytalan elhelyezkedését bizonyították. Éppen ezért lehetetlen méltánytalannak tartani az önzéletes keresztény társadalom beavatkozását ez ellen a körülmény ellen. Éppen a keresztény társadalomnak volt ki-

lásra és heves támadásban részesíti a javaslatot, illetőleg a numerusz klauzuszot.

A numerusz klauzuszot csak a botbüntetéssel lehet párhuzamba állítani, mint a butaságnak, bornírtságnak és ostobaságnak hasonló megnyilatkozásával.

Természetesen az elnök rendreintastotta Pakols fenti szavaiért.

Budapest, febr. 16. Pakots József a közbeeső szünet után történelmi adatokkal tárja fel a zsidóság nagy szerepének együttműködésének és nemzethűségének dokumentumait. Hangsúlyozza, hogy a magyar nemzet mentalitásától mindig távol állott az antiszemizmus, amely most is csak Trianon következménye. Nem érti, hogy miért csak az egyetemen harcolnak a numerusz klauzusz ellen és az élet más vonatkozásaiban sehal.

Azután ismerteti a numerusz klauzusz körül folyt népszövetségi tárgyalásokat, felolvassa a megszünt „Szózat” című lap cikkét, amely Cuza professzort magasztalja. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Utána Gaál Gaszton beszélt, aki kijelenti, hogy az egész világ nem tudta megoldani a zsidó kérdést. Nem tudja megérteni, hogy miért éppen Magyarországnak jusson ez a hallatlan szerep. Ő sem fogadja el a javaslatot.

A budapesti egyetemeken egyébként megszünt a diáksztrájk és ma már mindenütt rendezesen látogatták az előadásokat.

Utána Gaál Gaszton beszélt, aki kijelenti, hogy az egész világ nem tudta megoldani a zsidó kérdést. Nem tudja megérteni, hogy miért éppen Magyarországnak jusson ez a hallatlan szerep. Ő sem fogadja el a javaslatot.

A budapesti egyetemeken egyébként megszünt a diáksztrájk és ma már mindenütt rendezesen látogatták az előadásokat.

Írógép, Lepage

Rérjen ajánlato

UFERINI

telte, hogy bizik a nemzeti parasztpárt barátságában.

Tanjan tiltakozik ilyen felelőtlen állítások ellen.

Lupu hangsúlyozza, hogy mindaddig, amíg ő a Parasztpártban volt, sem ő, sem annak többi tagjai semmiféle összeköttetésben nem állottak a Szovjettekkel.

Nem volt összeköttetés a szovjettel Djurara kijelenti, hogy nem állította, mintha az összeköttetés tényleg meg lenne, hanem csak rá akart mutatni arra, hogy a szovjettek a nemzeti parasztpártot természetes szövetségeseiknek tekintik.

Orasanu interpellációt jelent be Braila város világitási koncessziója tárgyában. Moldoveanu csatlakozik az interpellációhoz.

Duca miniszter közli, hogy az ügy tanulmányozás tárgyát képezi.

Lapedatu nemzeti parasztpárti a constancai prefektus ellen hoz fel panaszokat.

Elnök felolvassa a Monitorul Oficial levelet, mely szerint az elmaradt parlamenti tudósításokat február 19-ig pótolják és azután naponként rendszeresen közölni fogják az ülések jegyzőkönyveit.

Elnök jelenti, hogy Dobresc Aurél mentelmi jogának felfüggesztését kérte a forarasi törvényszék. Az ügyet áttették a

UFERINI

külsőségeit igyekezett aposztrofálni, ma Kossalka János műegyetemi tanár szólott hozzá a numerusz klauzusz módosításának vitájához és a következőket mondotta:

A ellenzékől állandóan azt a vádat halljuk, hogy a numerusz klauzuszban a zsidóság elleni ellenszenv nyilatkozik meg. Most a törvény megváltoztatásával ezt a hangulatot akarjuk eloszlatni. Sokat hallottunk a tanulási szabadságról is beszélni, holott a szabadságnak minden emberi közösségben megvannak a súlyos szabályai. Nem a tanulási szabadság kritériumának megállapítása a fontos, hanem az, hogy akik tanulni tudnak, azok tanulhassanak. Ezért kell a tanulási lehetőség akadályait elhárítani. Elsősoban a szegény és tehetetlenség ifjaknak kell megadni módot a tanulásra, mert a jelenlegi helyzetben a tanulási lehetőség a jobbmódúak monopóliuma.

Nálunk a diploma csak ígért a megélhetésre, tehát ez tette szükségessé, hogy

UFERINI

vánsága az, hogy egyenlő mértékkel mérjenek minden faj és felekezet számára.

A korlátozásra kétféle mód van. Először a szegény, erkölcsös, nemzethű diákokat kell már a középiskolákban gyámolítani ösztöndíjakkal és intézeti neveléssel. Ha ez a multban megtörtént volna, úgy ma nem kellene a numerusz klauzuszról tárgyalni. A második mód a főiskolákra özőnlök korlátozása. Ennek azonban nem szabad negatívum lenni s úgy kell megvalósítani, hogy a legrosszabb eshetőségektől megszabaduljunk.

Kossalka beszédének befejezése után, kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Utána Pakots József emelkedett szó-

Höfer gyermekhintőpor csak lila dobozban valódi

Anyakönyvileg iktatott kutyákról ad interjút a kolozsvári hadbíróóság vizsgálóbírája

(Cluj-Kolozsvár, febr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától) A hadbíróóság tárgyalások során, amikor az unalmas antiszemita védőbeszédet meguntam, kint öngöngtem a 83-ik gyalogezred kaszárnyájának egyik hatalmas folyosóján. Ott találkoztam egy alacsonytermetű kapitánnyal, akivel később megismerkedtem is szerencsém volt. A megismerkedésnél a kapitány ur egy horáciusi idézettel üdvözölt majd német, utána francia és olasz citátumokkal lepelt meg. A kapitány, aki tiltakozik neve kiírása ellen, román szavaimra magyarul válaszolt. Konstatáltam, hogy a kolozsvári hadbíróóság vizsgálóbíró kapitánya európai, egyéb kvalitásai mellett kiváló jogász, ezenfelül pedig egyike Románia legkitünőbb kutyatenyésztőinek.

E legutóbbi képességről számomra kis sé kellemetlen ügy kapcsán győződtem meg. A hadbíróóság tárgyalótermében dühöngött a védőügyvédek zsidó-attakja és Pop Valér dr. éppen akkor magyarázta meggyőző érvekkel, hogy a nagyváradi és kolozsvári diáktüntetések semmivel sem maradnak a francia forradalom mögött, mikor a kapitány ur egy kis papírszeletet nyomott a kezembe, hogy annak tartalmát az Uj Keletben közöljem. Másnap, harmadnap és negyediknap hiába kerestem a papírszeletet a zsebeimben. Határozottan kellemetlen volt, végeredményben egy hadbíróóság vizsgálóbíróra még lehet szüksége egy kisebbségi újságíróknak és ezért bizony szorongva jelentem meg nála az ötödik napon.

— Boocsásson meg kapitány ur — szótam enyhe elbírálást kérő mosollyal — elvesztettem azt a cédulát.

— Hát ez kellemetlen. Határozottan haj — vált szigorura az arcán üdvözítő mosoly. A szó pedig katonás volt és rövid.

— Pedáns ember vagyok — tette hozzá és ebből megérezttem, hogy a kapitány jó katona. Hihetetlen; ebben a percben sajnáltam, hogy még nem teljesíttem szolgálatot. De a kapitány újra európaire változott és elnevette magát.

— Na, nem tesz semmit, majd azért elintézzük.

A kutyá anyakönyv — Azzal felnyitott egy szekrényt és olyan könyveket vett ki belőle, amelyekben a bátyám mérlegképes könyvelést végez odahaza.

— Nézzem kérem ide — szólott és felnyitotta a legnagyobb könyvet. A felnyitott oldalon ez a szó ékeskedett: „Pedigrée”. Tudtam, hogy ez a szó franciául valami származási lap felét jelent. A nyilvánvalóan pedig a következő névre szólott: Sátoralja Harry, drótszörű foxi. Az utána következő rovatban: Anyja: Zozo (Estella) drótszörű fox, apja Cézár (Eugén) drótszörű fox. Egyes rovatokban az illeték születési dátumai és a tulajdonosok nevei.

Butoránleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemi munkáinkat foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bösendorfer, Stingt, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zengorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár Rt.

hatalmas raktárait. Hiteles egyéneknek kedvező fizetési feltételek

— Ez a kutya anyakönyv — jöttem rá meglepetten, mire a kapitány józuan mosolyodott.

— Az. Én ugyanis az országos Ebtenyésztő Egyesület (Reunionea Regională a Prăsititorilor de Căini) aleinöke vagyok.

Kutyanevek rengetegében

Azzal lelkesen magyarázni kezdett.

— A yedigreeben látja minden ki van mutatva. Ez itt egy foxterrier pedigreje. Be van vezetve az apja és az anyja is. Ebben a üres rovatba a kutya fődíztetését kell bevezetni, a másik rovatba a kutya kölykök lesznek felsorolva. Az ebtenyésztő egyesület ugyanis nagyon ügyel arra, hogy a fajtenyésztés tökéletes legyen. Itt látja egy tascó-kopó pedigrejét. A kopót Morynek hívják — mondta a kapitány, — miközben fordított egyet a könyvben — van hét kölyke. Az apjuk Néro nevet visel, de érdekes, hogy a kölykök nevei mind Z betűvel kezdődnek. Zozo, Zizi, Zoli, Zorka... A tökéletes fajtenyésztésnél a szervezett kutyák kölykeit egyforma kezdetű névvel látják el. Ezek alomestverek. Gyakorított kutyatenyésztő ha hallja azt a nevet, hogy Ali mindjárt tudja, hogy ez Any alomestvéré... Így aztán elkerüljük azt, hogy testvérek fődízhessék egymást...

— De mit jelentenek a zárjelben használt elnevezések? Egyik-másiknál nemesi előnévnek néztem...

Az előnevek

A kapitány ur udvariasan nevet a viccemen és azonnal kész a magyarázattal.

— Ez a Kennel elnevezése. Kennel angolul kutyatenyésztőt jelent. Minden kutya neve mellé bekitatjuk a tenyésztő nevét is, ahonnan származik. Például ez a fox importált kutya. Sátoraljan helyből hozták és ezért a Sátoralja név van mellé iktatva. Ezt feltétlenül meg kell tenni, mert morális és üzleti hasznát jelent egyszersmind. A telepek valamennyie komoly tenyésztési vállalkozás. Ezek itt az én kutyáim. Van tizenkét szép állatom. Az én telepem az „Eugeron” nevet viseli...

— Nagyon szép áhatvédelmi szervezet ez — jegyzem meg, mire a kapitány lelkesen mondja következőket:

A legelső háziállat

— Természetesen. Miért hanyagoljuk el mi éppen a kutyákat? A kutya az ember legelső háziállata. Előbb volt a kutya, amivel aztán ember megfogta a kecskét. Ha teheneket disznókat és tyúkokat tenyésztünk, miért ne ápoljuk a kutyákat is, amelyek a többi állatot megszeretik nekünk? Arra kell törekednünk, hogy minél tökéletesebb tegyünk, hogy aztán annál több hasznát húzzunk ki belőle. Nézzem meg ezt a könyvet. Németszországban jelent meg és a kutyatenyésztés összes szabályait tartalmazza.

Bitang... bitang

Megnézem a könyvet. Tökéletes kutya szakkönyv.

— Ott látja nincs is iktatlan kutya. A paraszt is pénzen vásárolja a házrőcöt. Nincs úgy, mint nálunk, ahol a parasztgazdának hat kutyája üvölt végig a falun. De aztán nem is tudja használni őket, mert rövidesen megvesznek, — mert mindig másutt lógnak, ahol megszerzik a mikróbákat.

— De — mondom — azokat az állatokat is meg kellene szervezni.

— Természetes, hogy meg kellene, de ez óriási munka. Ötvenhat féle keverékből kell kitesztálni azt az állatot. Az nem is kutya, hanem dög. Basztard. A kutyák társadalmá sem enyhébb, mint az embereké. Bitang kölyök marad bitagnak...

Ne hurokkal, hanem hálóval...

Ezt szomorúan jóváhagyom és aztán rátérünk jövetelem tulajdonképeni céljára.

— Azt szeretném a lapokban közzétenni, hogy az ebtenyésztő egyesület akciót indított az embertelen kutyafogdosás ellen. Néha megtörténik, hogy a legkitünőbb fajállatot fogják el gazdája mellől, akinek valami pillanatnyilag elvonta a figyelmét kutyájáról. A sintér aztán elfogja hurokkal, ami felverzi az állat nyakát és ha egy nagyobb kutya ellenkezik, akkor a szekérral végighajtat rajta, hogy engedelmesebbé tegye. Ezzel aztán tönkreteszi a legszebb fajállatot is. Eppen ezért interveniáltunk a városnál, hogy a kutyákat ezentul ne hurokkal, hanem hálóval fogják, ami nem sérti fel az állat testét, de könnyebbé teszi a sintér dolgát is. Tulajdonképen érthetetlen,

hogy a nagyközönség miért nem szól fel eddig az embertelen állatkinzás ellen ami a szeme előtt folyik nap-nap után. Mi felszólaltunk, de most az anyagiakon akadunk meg... De reméljük, hogy a közönség meg fog érteni és a környezetben élő állatok menemítéséért hozzá fog járulni adományával a terv keresztülviteléhez. Az adományokat az egyesület pénztárához kell küldeni, Ráthonyi K. str. Avram Iancu 20 címre. A pénzből alapot akarunk létesíteni, hogy új kocsit csináltassunk, amely a hálóval való fogáshoz alkalmas. A városi tanács is ígért tizenkétezer lejnyi segítséget. Kérem azt közölni lapjában...

Készségesen megígérttem. Még egy fölörát beszélgetünk, előbb a kutyákról, aztán a politikára térünk át. De ez már nem irhatom meg. Elbueszom a kapitány jóindulatu mosolyától. Aki kutyát tenyészt, rossz ember nem is lehet...
Barzilay István.

Hazug újsághirrel föllázították Bagdad arabjait sir Alfred Mond ellen

Jeruzsálem, február 16. Közölte az Uj Kelet, hogy Sir Alfréd Mond Palesztinába utazott a Holt-tenger kiaknázásának ügyében. Palesztinából az elmúlt napokban Sir Alfréd Mond Bagdadba utazott üzleti ügyekben. Ezt az utazást azonban egy bagdadi mohamedán újság felhasználta arra, hogy a kiváló angol-zsidó közéleti férfi ellen lázítson. Az újságban feltűnő helyen cikk jelent meg, amely Sir Alfréd Mond utazási céljával foglalkozott. A cikk szerint Mond azért jött Irákba, hogy itt cionista gyarmatokat létesítsen és eláraszsa zsidókkal az országot. A cikk éles ízlésben szólította fel a nacionalistákat, különösen pedig az ifjúságot, hogy tiltakozzék a szándék ellen.

A cikk hatása az lett, hogy a bagdadi mohamedán-egyetem hallgatói nagy tömegekben vonultak ki az országutra,

amely fölül Sir Alfréd Mond autója közeledett. A tömegnek egy másik része ellepte annak a szállodának a környékét, ahol Mond és kísérete számára szobákat rendeltek.

A rendőrség még idejekorán értesült a készülő tüntetésről és a tömeget mindakét helyen széjjeloszlatta. A beavatkozás azonban nem folyt le simán és a rendőrök kénytelenek voltak fegyvereiket használni. Több rendőr megsebesült. Negyven embert letartóztattak és megindították ellenük az eljárást. Sir Alfréd Mond és kísérete, mielőtt a városba érkezett volna, visszafordult.

Bagdadban a hatóságoknak sikerült a rendet helyreállítani, azonban a környéken az arabok az utasokat megtámadták és kirabolták.

Vigyázatlanságért vádat emeltek egy földműves ellen, mert nem tudta megakadályozni, hogy a vonat elgázolja a lovát és szekereit

(Cluj-Kolozsvár, február 16. Az Uj Kelet tudósítójától) Egy nem mindennapi tárgyalás zajlott le ma délelőtt a kolozsvári törvényszék Decusare tanácsa előtt. A tárgyalás folyamán ugyanis az történt, hogy az ügyész magát a károsultat helyezte vád alá.

A vádirat szerint múlt év őszén Salamon Argil békésen haladt egylovos kocsiján Kolozsvár felé és midőn egy hirtelen kanyarodónál átakart hajtani kocsijával a szamosvölgyi vasuti síncen, a kanyarodónál hirtelen feltűnt a teljes gyorsasággal robogó vonat. Salamon lova megbokrosodott és amint gazdája vissza akarta rántani, a ló felgáskodott és helyben maradt. Ebben a pillanatban a vonat ráfutott a kocsira, amelyből szerencsére Salamon még idejében ki tudott ugrani, a lovat azonban a mozdony kerekéi elgázolták.

A szerencsétlenségnek közvetlen okozója tulajdonképen Groza Jon váltóór volt, aki eltelejtette a sorompókat lebecsajtani. Az ügyészesség vigyázatlanság miatt emelt vádat Groza ellen, de vád alá helyezte az ügyészesség Salamon is, azon a címen, hogy nem vigyázott magára.

A vádirat felolvasása után az elnök Salamonhoz fordult:

— Na Salamon, a lova már elvette a büntetését, most magára kerül a sor.

Salamon elkieseredve legyintett kezével:

— Egész életmen keresztül üldözött a balsors. Nem elég, hogy egyetlen vagyonomat, szép lovamat megölték, most már engem is megakarnak büntetni, ahelyett, hogy megtérítsék lovam árát.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint Groza vigyázatlansága nincs beigazolva. Salamon Argillal szemben pedig a vád nem állja meg a helyét, ezért a törvényszék mindkettőjüket felmenti.

Érdekes és majdnem hihetetlenül hangzik, hogy az ügyész Salamon Argil felmentése ellen a táblához felebbezett.

SELECT-MOZGO

Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel mainé előadásán bemutatja a

Harrold Lloydot

legújabb fimében

Eljen a sportban

Két órai nevetés.

— Eljeg
kaján és S
Minden k

— Ezer

nyílt tenger

lentik: A

tengerből

kiment a

ket vágjon

sok szánt

víttek mag

halászcsák

len támadt

a vihar az

kat szánk

nyílt tenger

lász a ten

közben is

idő, bizo

ismét ham

repülőgépe

lászoknak.

— A bu

ügyvédt

dapestrol

kamara a

véd fegyve

mindkettő

mondta ki

az ügyvé

ügyvéd d

déksikkas

örizetbe is

Andor dr

sável vád

— A pá

a merény

A „Tágl

téte szeri

jet követ

hoz fordul

védelmet

merénylet

fenyegető

belügymin

isichin An

a követés

el, utasíts

Ha

közkec

sport”

2

Pente

nánd kirá

imaterem

telet 6 ór

dr. Eisle

— Gye

bor kuty

pestről j

csu-ucca

ten a re

farkasku

magot cí

gó szem

mában v

szemes

miért nem szólak en állatkínzás ellen egyik nap-nap után. Most az anyagiakon reméljük, hogy a eni és a környezémosításért hozzáállival a fery kereszányokat az egyesü-szüldeni. Ráthonyi 20 címre. A pénz-lésíteni, hogy új amely a hálóval s. A városi tanács lejnyí segítséget. jában...
 érttem. Még egy előbb a kutyák. nk át. De ezt már buesuzom a kapu-lyától. Aki kutyát nem is lehet...
 Barzilay István.

rabjait en

Mond autója kö- egy másik része dának a környé- sérete számára

idejekorán érte- ről és a tömeget elosztatta. A be- m folyt le simán nek voltak fegy- bb rendőr meg- bert letartóztat- ellenük az elia- és kísérete, mi- tt volna, vissza-

ügöknak sikerült azonban a kör- utasokat megta-

meltek t nem y a vo- ekerét

legyintett ke-

resztül üldözött gy egyetlen va- mat megölték. egakarnak bü- gtérítések lovam

eskozás után ki- y szerint Groza beigazolvá. Sa- pedig a vád. ezért a tör- et felmenti.

hihetetlenül Salamon Argil hoz felebezzett.

SOZGO

órai kezdettel emutatja a

loydot

ben

ortban

vetés.

■■■■■■■■■■

— **Eljegyzés.** Rosenberg Pirike Kis- kaján és Salamon Lajos Dej jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Ezer orosz halászt egy jégtömb a nyílt tengerre sodort.** Moszkvából jelentik: A Narva torkolatánál, közel a tengeröbölhöz, szombaton ezer halász kiment a befagyott tengerre, hogy léket vágjon és halásszon. A halászok sok szánt és mintegy háromezer lovat vittek magukkal, hogy hazaszállítsák a halászszákmányt. Munkaközben hírte- len támadt vihartól a jég megrepedt és a vihar az óriási jégtömbön a halászoka- kat szánkóstól lovasról kisodorta a nyílt tengerre. Eddig huszonnégy halász a tengerbe veszett. Miután idő- közben ismét kegyetlenre fordult az idő, bizonyosra veszik, hogy a jég ismét hamarosan be fog állni és addig repülőgépeken visznek eleséget a ha- lászoknak.

— **A budapesti ügyvédi kamara két ügyvédet elítelt a gyakorlatról.** Bu- dapestről jelentik: A budapesti ügyvédi kamara a napokban két budapesti ügy- véd fejelemi ügyével foglalkozott és mindkettő ellen a legszigorubb ítéletet mondta ki, amennyiben elíteltotta őket az ügyvédi gyakorlatról. Az egyik ügyvéd dr. Fontányi József, akit óva- déksikkasztás büntette miatt legutóbb őrizetbe is vettek, a másik pedig Barna Andor dr., akit ügyfelei megkárosítá- sával vádolnak.

— **A párisi szovjékövet védelmet kér a merénylők ellen.** Berimból jelentik: A „Tägliche Rundschau” párisi jelen- tése szerint Dvogalevszki, párisi szov- jet követ a francia külügyminisztérium- hoz fordult azzal a kérelemmel, hogy adjon védelmet a követségnek a monarchista merényletekkel szemben, mert a követ fenvegető leveleket kapott. Sarmaud belügyminiszter elrendelte, hogy Cha- pichin Annát, aki néhány hónap előtt a követség ellen merényletet követett el, utasítsák ki Franciaországból.

— **Leütötték egy budapesti filmgyár főrendezőjének feleségét.** Budapestről jelentik: Vancsiek Jánosné, a Star filmgyár főrendezőjének feleségét, a hidegkúrt uton egy titokzatos férfi le- ütötte, úgy hogy az asszony eszméletét veszítette. Az eszméletlen uriaszonyra egy rendőr talált rá, aki eszméltre té- ritette és erősen vérző fejét bekötötte. Az asszony ezüstrükkülje eltűnt mely- ben azonban csak tíz pengő volt. A tá- madó elfogatására széleskörű nyomozást indítottak.

Harold Lloyd
 közkedvelt komikus „Éljen a sport” nagyszerű vígjátékában.
2 órai nevetés.
 Monopol Fanamet

* Péntek esti istentisztelet. A Ferdi- nánd király-uti zsinagóga udvarán lévő imateremben péntek este az istentisz- telet 6 órakor kezdődik. Beszédet mond dr. Eisler Mátyás főrabbi.

— **Gyermekholttestet vett ki egy kó- bor kutya szájából a rendőr.** Buda- pestről jelentik: Angyalföldön a Bul- csurucca 19. számú ház előtt az uttes- ten a rendőr szombaton éjszaka egy farkaskutyát látott, amely véres cso- magot cipelt a szájában. A kutya villo- gó szemekkel rohant az uttesten, nyo- mában vérszepek maradtak. Az ör- szemes rendőr a kutya után futott és

elfogta. A csomagot valósággal ki ke- lett tépnie a szájból. A kutya ekkor hangos ugatással dühösen eliramodott. A rendőr a csomag felbontásához kez- dett, mire a kutya ismét visszaroht és megtámadta a rendőrt, akinek kard- ját kellett kutya ellen használni. A kutya ekkor vonitva végleg elfutott. A rendőr megvizsgálta a véres csomag tartalmát és a csomagban megdöb- bésre egy újszülött csecsemő holttestét talált. A csecsemő egyik kezét a ku- tyra már lerágta. A csecsemő kevéssel előbb még élhetett, mert a teste még meleg volt és vérzett. A rendőr a bor- zalmas lelettel a főkapitányságra sie-

tett, átadta az ügyeletes rendőrorvos- nak a csecsemőholttestet és jelentést irt az esetről. A főkapitányság még az éj folyamán detektívet küldött ki Angyalföldre annak megállapítására, hogy hogyan került a farkaskutyához az újszülött csecsemő. Valószínű, hogy élő állapotban került a csecsemő a ku- tyához s most már azt kell felderíteni, hogy egy bestiális anya így akarta-e elpusztítani csecsemőjét, vagy pedig gyermekét kitette egy kapu alá és on- nan vitte magával a kisgyermekét a kutya. A nyomozás a késő éjszakai órákban széles körben folyik, de egy- előre eredményre nem vezetett.

H. G. WELLS

lemondott írói tiszteletdíjáról és a nagy írónak ez az

ajándéka

tette lehetővé Reprerentatív Regénysorozatának hihetetlenül olcsó egyfeften, alkalmi kiadását.

14 kötet, teljes szöveg, hófehér finom vékony papíron, kötetenként fűzve 45 leí.

A megjelenés sorrendje:

1. Anna Veronika (362 oldal)	8. Amikor az üstökös előn
2. Az Istenek eledele (364 o.)	352 oldal)
3. Egy jámbor léleh története (Kipps. 372 oldal)	9. Egyelőre . . . (408 oldal)
4. A Láthatatlan Ember (240 o.)	10. Élet és kaland (256 oldal)
5-6. William Clissold Világa (672 oldal) Két kötet	11-12. Tono Bungay (512 o.) Két kötet
7. Mr. Polly lázadása (kb.350 o.)	13. Mr. Brittlng (408 oldal)
	14. Csudálatos történetek 248 o.

Összesen 4200 oldal

Ezen olcsó kiadás Fiora Margit művészi tervei szerint remek, teljes angol vászonkötésben, dús aranyozással, kötetenként

Kötve 70 leí.

Havonként két kötet regényt szállítunk, fűzve a két kötet ára 90 leí, kötve 140 leí. A teljes sorsát hét hónap alatt jelenik meg és az, aki tizenhárom kítetet átvett, a 14-ik kötetet minden felszámítás nélkül ingyen kapja. A sorozať egyes kötetöit külön- külön is szállítjuk. — **Rendeléseket csak március 1-ig** fogadunk el. Március elseje után magasabb bolti ár lép érvénybe.

Pantheon Irodalmi Intézet Rt. Budapest
 Romániában a rendelések és pénzküldemények a **LEPAGE** könyvkereskedéshez intézendők.

Tessék e szelvényt levágni és beküldeni!

Libraria LEPAGE könyvkereskedés
 Cluj-Kolozsvár

Magrendelem H. G. Wells, Pantheon Reprerentatív Regény- sorozatát 14 kötetben. — Tudomásul veszem, hogy havonként két kötetet szállítanak. A két kötet ára összesen fűzve 90 leí, vászonkötésben 140 leí.* Az összszegét havonként előre beküldöm. A postaköltség az összeg előze- tes beküldése esetén 15 leí, utánvételes küldeménynél 26 leí. Ingyen ka- pom a 14-ik kötetet a 13-ik kötet átvételkor.

Név: _____

Foglalkozás: _____

Postos cím: _____

Kelt _____ beküldtem _____ Leít.

Amennyiben csak bizonyos köteteket óhaj, sziveskedjék azok fenti sorszámať itt jelezni

*Nem megtelető tölendő.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora
 Péntek: Román előadás (S. sz. 230).
 Szombat d. n. 3^{1/2}-kor: F e skei nótárius. (Hj- sági előadás, nagyon olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart Kovács Dezső. S. sz. 231.)
 Szombat este 8^{1/2}-kor: A macska. (Ujdonság, először. A párisi idény legkacagtatóbb szenzációja. Première bérlet 33. szám S. sz. 232.)
 Vasárnap 2^{1/2}-kor: Orlov. (Olcsó helyárrakkal. Kolbay Idikóval, László Andorral, Ilász A'adárval. S. sz. 233.)
 Vasárnap 5^{1/2}-kor: A macska. (Ujdonság 2-od- szor. S. sz. 234.)
 Vasárnap este 8^{1/2}-kor: Tolonc. (Ünapi disz- előadás Szentgyörgyi István születésének 87-ik évfordulóján. Napi bérlet 30. szám B. S. sz. 235.)
 Hétfő: Román előadás.

A Színházi iroda közleménye
 Holnap este van a Macska premíere. Ebben a szomorú, sok gondtal-bajjal terhelt életben két és félórás gondtalan jökedvet, vidám mulatságot kínál a ma- gyar színház műsora. Holnap, szomba- ton este fogják bemutatni a párisi szin- házi szezon legkacagtatóbb, legötlete- sebb vígjátékát, a Macskát. Aki a holnapi estére már nem tud jegyet kapni, az biz- tosítsa helyét a Macska második elő- adására, vasárnap 5 és fél órára.

Szentgyörgyi István 87 éves. Ritka ün- nepre invitálja a magyar Kolozsvár ma- gyarságát: február 20-án lép át a magyar színház tiszteletreméltó nevezőre. Szent- györgyi István 87-ik életévébe. Ennek a napnak előestéjén, vasárnap, bensőséges ünnep lesz a magyar színházban. A To- lonc, Tóth Ede híres népszimúve fog színtekerülni, a Mravcsák szerepét az örök-fiatal nagy művész fogja játszani. Kolozsvár apraja-nagyja meg fogja ra- gadni az alkalmat, hogy hódolatának szeretetének, nagyrabecsülésének jelét adja ezen az estén azzal a művésszel szemben, aki nem hallgatott sohasem csabító ajánlatokra, hűséges maradt mindig Kolozsvárhoz, ahol csaknem 60 év óta gyönyörködteti a közönséget. Hisszük, hogy zsufolt nézőtér lelkesedése fogja vasárnap este köszönteni Szent- györgyi Istvánt.

Uferini. A jövő hét csütörtök estején kezd meg Uferini mester és teljes tár- sulata négy estére terjedő vendégjátékát a Magyar Színházban. A rejtélyek és csodák revüje címen mutatja be 35 kép- ben a csodásnál csodásabb illuziósz pro- dukiókat, amelyekből a következők emelendők ki: Repülő keztük. A vizzel- felt fejű ember. Kanári az égó villany- körtében. Szellemek ballelje. Uferini megbabonázott állatkertje. Egy élő em- ber átfurása. Az életrekel ruhák. Ame- rika szenzációja. Egy hirtap különös története. Az álomtáncosnő. Az arany- golyó mindenütt pénz. Az eltűntett ló, stb. stb. Az Uferini-előadások jegyeit vasárnap reggel 9 órakor kezdű árusítani a pénztár.

Orloff. Vasárnap délután felhárom órakor az utóbbi évek leghíresebb ope- rettje, az Orloff kerül színtre olcsó hely- árrakkal.

Táray Ferenc próbatelvételei kitű- nően sikerültek és szerződtették a Felsenfilm-koncernhez. Néhány héttel ezelőtt távozott el Kolozsvárról Táray Ferenc, a kolozsvári Magyar Színház kitűnő drámai hőse, hogy eleget tegyen Bárdos Arthur volt budapesti sziniga- zató, jelenleg berlini mozirendező meg- hívásának, aki egy film főszerepének eljátszására szólította fel. Táray Fe- renc azonnal elutazott Kolozsvárról és megkezdte szereplését a próbaülmben, amely kitűnően sikerült. A hatalmas berlini Felsenfilm-koncern szerződtette Táray Ferencet és már szerepel is a válatát egyik új filmjében.

Hevesi Piroska és Pfeiffel Alfréd nö- vendékeinek Schubert-estéje. Hétfőn, február 20-án este fél 9 órakor a róm. kat. gimnázium dísztermében tartja a kiváló művészpár Schubert centenná- riuma alkalmából növendékei Schubert estjét. A hangversenyen Schubert leg- szebb dalait és zongoraműveit lesz al- kalmunk hallani. Program Lepagenál.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Közgazdaság

A szatmári Terménykereskedők Egyesületének vádirata a gabona standardizálása ellen

Miért fejlődött vissza a romániai gabonaexport?

[Sátmar-Szatmár, február 15. Az Uj Kelet tudósítójától]. A szatmári terménypiacon teljes a pangás. Ami külföldi érdeklődés mutatkozik, azt a hiheletlenül előnyösebb helyzetben levő magyarországi konkurrenciának használja ki és mindössze a belföldi malnok veszik fel elég magas áron a piacra kerülő kvantumokat. Ebben az atmoszférában érhető megdöbbenést kellett a határmenti gabonakereskedelmének körében a kormány ismeretes törvényjavaslata, amely a gabona minőségének megjavítása címen a párisi Dreyfus-gabonacég és a Banca Romaneasca bevonásával előbb a gabonakivitel, később pedig a belföldi gabonakereskedelmet is monopolizálni akarja.

A gabonakereskedők és exportőrök szempontjából halálos csapásnak tekinthető standardizációs javaslat ellenében foglalkoztatja az illetékes köröket és a szatmári kereskedelmi és iparkamara felkérésére a Szatmári Terménykereskedők Egyesülete memorandumban foglalta össze észrevételeit a tervezett gabonamonopóliumtervezetről. A memorandumot, amelyet Dr. Fischer József, a Terménykereskedők Egyesületének titkára szerkesztett meg, a kamara ma terjesztette fel a kormányhoz, azonkívül pedig nyomtatásban megküldik az összes mezőgazdasági kamaráknak, az Erdélyi és Bánáti Kereskedők Egyesületének, valamint Szatmár megye parlamenti és szenátusi képviselőinek, hogy minden pszézzel igyekezzenek megakadályozni a terv mevalósulását.

Az alapos felkészültséggel és döntő érvekkel készült memorandum rámutat mindenképp arra, hogy nincs szükség a standardizásra, mert a román gabona eddig is megfelelt minőségileg a külföldi kívánalmaknak

és csak a magas vámok, a horribilis fuvardíjak, a vagonhiány és az üzletkötést hallatlanul megkönnyítő telefonforgalomnak a szomszédállamokkal való hiánya miatt vált lehetetlenné a különben igen szép reményekkel nekilendült gabonakivitel. A standardizálás különben is illuzórikus, mert a külföldi vevők egy sem fogadják el a hivatalos minőség-megállapításokat és csak minta szerint vásárolnak.

Ha a kormány őszintén akarja a gabonakivitel fejlesztését, a rentábilissá váló többtermelést is maga után vonná, azt egészen más eszközökkel lehet és kell megvalósítani. Sem a válsággal közdő mezőgazdasági termelést, sem pedig

a gabonakereskedelmet nem lehet bürokratizálni, ahogy a javaslat tervező, különböző hivatalok, tanácsok és ellenőrző közegek felállításával. Ez csak visszaélésekre és így a termelés, valamint a kereskedelmek teljes lezüllését fogja eredményezni.

A kormányzat ebben a tekintetben már tapasztalatai lehetnek a lőhere és lucernamagvak kivételét korlátozó intézkedésekkel kapcsolatban

Vannak például olyan külföldi államok, amelyek épen az eltított nagyarányú takarmánymagvakat keresnek és mert azokat Romániából már nem szereztetik be, a szomszédos magtermelő országokból fedezik igen tekintélyes szükségleteiket. A kényszerű módon belföldön rekedt arankás magvakat a gazdák — más értékesítési lehetőség híján — újra elvetik és ezzel a termék minősége évről-évre rosszabb lesz, vagyis a hivatalos beavatkozás pontosan az ellenkezőjét eredményezi állítólagos céljának, a minőség feljavításának. Ugyanez fog történni a gabonaféléknél is, ha megvalósul a kormány terve.

A mezőgazdasági termelés szintjét intenzív oktatással, nemesített vetőmagvak szétosztásával, olesó és hosszulejratu hitelekkel, prémiumokkal lehet csak megjavítani, mint ahogy azt külföldön teszik. A gabona értékesítését pedig elsősorban a szállítási viszonyok megjavításával kell elősegíteni, mert

a külföld épen a sirtalmas szállítási viszonyok miatt veszítette el bizalmát a romániai gabonakereskedelmével szemben, amely a mai helyzetben képtelen szállítási kötelezettségeinek eleget tenni.

Míg más agrárállamokban minden eszközzel a gabonaexportot fokozni, nálunk a magas fuvardíjak, a vagonhiány, a nehékes vámkezelés, meg egész sor más akadály tornyosul a kivitel elé. A helyzet jellemzésére a memorandum felemlíti, hogy

Európában ma már Románia az egyetlen ország, amelynek nincs telefonösszeköttetése a külfölddel.

Amíg például a legerősebb konkurrensnek tekinthető Magyarország kitűnően le tudja bonyolítani telefonon Csehszlovákiával mindenféle üzleteit, addig Szatmárnak éveken át folytatott minden kísérlete meghiúsult, hogy az alig 15 kilométernyire levő Királyházával, a szövetséges Csehszlovákia első határállomásával telefonösszeköttetést kapjon. Így esett meg legutóbb, hogy amikor a ese-

hek részéről nagyobb kereslet mutatkozott tengeri iránt, a szatmári exportőröknek utlevelet kellett váltaniuk, vizumot beszerezniük előbb és amikor napok múltán megjelentek Csehszlovákiában, már elkéstek, mert közben a magyar exportőrök 60 ezer mázsa tengerit adtak el telefonon. A magyarországi kereskedőknek, ha üzleti dolga van Csehszlovákiában, csak vonatra kell ülnie, mert az utlevelén állandó vizum van, amit a romániai kereskedők nem tudtak még kivívni, hanem minden egyes utazásnál állandóan új vizumot kell váltaniuk, ami többnapos idővesztést és jelentős költségeket vesz igénybe.

Ezeken a mizériákon segítsen a kormány, a szándékos akadályokat hártása el a gabonakereskedelmek utjából és akkor a termelés is egészségesebb irányban fog fejlődni.

Szállítsátok le az elviseletetlen adókat, fuvardíjakat, illetékeket és töröljé el a vámoikat,

S ahelyett, hogy a standardizálási kísérlettel még azt a néhány pozíciót is kiüsse a román gabonakivitel kezéből, amely a külföldi piacokon megmaradt.

Az, hogy a Szatmári Terménykereskedők Egyesülete teljesen látja a gabonakivitel visszafeljavításának okait és a standardizálás tervének igazi intencióit, a bukaresti gazdasági egyesület állásfoglalása is igazolja. Az egyesület a melyben a legnagyobb régi gabonakereskedőcégek foglalnak helyet a napokban foglalkozott a standardizáló javaslattal. Az ülés, amelyen Garofid volt földművelésügyi miniszter is jelen volt, a legerősebben foglalt állást a gabonafélék hivatalos osztályozása ellen, de semmiesetre sem fogja a termelést fokozni és így nemcsak a közvetlen érdekeltekre, hanem magára az államra is a legsúlyosabb következményekkel járhat a különben is pártatlanul álló standardizálási kísérlet alkalmazása.

ADÁS-VÉTEL, KÉPVISELET

Feltétlenül komoly és Ausztriában jól bevezetett bécsi gyár keres romániai képviselőt sörgyárberendezés, tartályok, hűtőköszülékek, jégsekrények és egyéb sörszakmába vágó tárgyak elhelyezésére.

Lengyelországi cég Romániában kíván elhelyezni: üllővasat, porcellánégyeket, kötszereket, gyógyszerüvegeket és egyéb gyógyszerárucikkéket.

A bécsi papír és papirkartongyárosok szövetsége Romániában kíván árut elhelyezni.

Nagyváradai cég mézet óhajt elhelyezni kolozsvári piacon.

Uj típusa csont és fa cigaretta-szipkát valamint pipaszár találmányát kívánja a feltaláló értékesíteni.

Olaszországban megszűntek az ipar és kereskedelmi kamarák. Olaszországban 1927 december 1-e óta az arra vonatkozó törvény alapján megszűntették az ipar és kereskedelmi kamarák működését. A kamarák munka- és hatáskörét a megyei gazdasági tanácsok

(Consigli Provinciali del Economia) vette át. Az olaszországi kereskedelmi és hasonló ügyek iránt a jövőben a megyei gazdasági tanácsoknál lehet informálódni, amelyek a megyék székhelyén fejtik ki működésüket.

A Creditul Industrial csekkekben folyósítja a CFR-nek a megszavazott ötszázmillió kölcsönt. Az utóbbi napokban az a hír hagyta el a sajtót, hogy a CFR-nek folyósított ötszázmillió kölcsönből a CFR nem fizeti ki azon hitelezőket, akiknek a Creditul Industrialnál kiegyenlített számlájuk van. A Creditul Industrial ezzel szemben cáfolja azt a hírt, mintha akármilyen intézkedést is foganatosított volna az 500 millió lejes hitelre vonatkozólag. A Creditul Industrial egyébként csekkekönnyveszkéket bocsátott ki az ötszázmillió lejről s a CFR ezen csekkekkel fog fizetni hitelezőinek. A hitelezők a csekkeket a Creditul Industrialnál prezentálják.

Megszűntették a jóságkivitelét az egészségügyi zárlatot. Az eddig fennálló rendelkezések értelmében a külföldi kivitelre kerülő élelmiszereket 8-14 napig egy helyen állatorvosi felügyelet (caranten) kellett tartani, hogy megállapítsák nem szenvednek-e rágalys betegségekben. Ez az intézkedés azonban rendkívül sok kárt okozott a kereskedőknek, minthogy gyakran emiatt elszalasztották a kedvező külföldi vásárlalmakat. Ennek az intézkedésnek az első áttörése az exportvásárok megszervezése volt, ahonnan az élelmiszereket minden külön állatorvosi megfigyelés nélkül exportálni lehetett. Jóságkivitelünk azonban az utolsó évben annyira csökkent, amint azt néhány nappal ezelőtt kimutattuk, hogy a földművelésügyi minisztérium szükségesnek látta, hogy újabb könnyítéseket tegyen és most már teljesen eltörölte ezt a caranten rendeletet. Ezentúl csak azt kell közösi bizonyítvánnyal igazolni, hogy a kivitelre szánt jóság legalább negyven napig egyfolytában az illető községben volt és hogy ott nincsenek járványos betegségek.

Fiókot nyit Szatmáron a Continentale Vaskereskedelmi Rt. Szatmárról jelentik: A Continentale Vaskereskedelmi Rt. Kern és Társa cég fióklakat nyit Szatmáron. A cég képviselőt a László és Markovics vaskereskedés veszi át, amely emiatt rövidesen a megszűnt Vabehozatali Rt. helyiségeibe költözik.

Stern Aladar igazgató visszalépett a Lomási Faiparhoz. Az Uj Kelet adott elsőnek hírt arról az érdekes tranzakcióról, amellyel a Nasci konzernhez tartozó Lomási Faipar Rt. szatmári érdekeltsége megvásárolta az 50 százalékban a bécsi Drach-cég tulajdonát épező Szatmári Fatermelő Rt. szatmári fűrészüzemét. Ezzel a tulajdonjogi változással a Fatermelő Rt. igazgatója visszakért a Lomásihoz, amelynek azelőtt is egyik vezetője volt. A megvásárolt fűrészüzemet rövidesen ismét üzembe helyezik.

Teljesen stagnál a gabonapiac. Szatmárról jelentik: A január elején mutatkozott élénkség után a gabonapiacot teljes a stagnálás. Export nincs, mert a 860-870 lejes buzaárak nem konvenálnak. A fokozódó belföldi fogyasztás céljaira a malnok megadják ezeket az árakat. Készletek még vannak bőségesen, de a gazdák egyrésze az új terméskilások kialakulását várják és addig nem adnak el. Tavasszal, ha az őszi velések jól telenek át, tekintélyes készletek fognak piacra kerülni. A takarmánypiacon, különösen az olajpogácsaúrak terén mutatkozott szállárdulási folyamat megállott, aminek az oka az, hogy a külföldi felyevőképessége kimerülöben van. Ennek megfelelően az árak is visszamentek.

Model 92 és Portable REMINGTON Model 92 és Portable
a világ legjobb írógépei
Révész Ernő, Targu-Mures.
Kérjen ajánlatot!

Tőzsde

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3180-45	—	—	4975	3144	116037	13629	64916	192350
Newyork	163-6350	51996	51975	254420	16295	57210	3375	—	—
London	794.0-96	2534	25360	12502	796	27835	346050	164525	4874643
Páris	642-45	2043	204375	—	—	642	224870	2763	13266
Milano	665-70	2754	2754	13475	—	865	30312	3753	39312
Prága	494-482	1541	1541	—	—	84	169520	21037	529 75
Budapest	2855-60	9085	9085	—	2850	—	124071	58 80	26650
Belgrád	—	91350	91350	—	288	—	—	—	—
Bukarest	—	319	319	1560	—	105	124737	5929	17650
Varsó	—	5830	5830	—	1850	35150	435	20675	6175
Bécs	2296-2306	7322	7322	—	—	6420	7963	37525	—
Berlin	38-3905	12402	12402	—	23	80562	—	475 25	—
					39	13650	16941	80440	—

Száz lej árfolyama: Zürich (uto) 319 Páris 1555 Budapest 351 Bécs 43575 Prága 2075.

Péntek, 1928
APRÓ
Egyszeri közl. betűvel 10 lej.
Állástkeresők
Apróhirdetéseket csak új levelet csak új mellékelve van elfogadják

Aradme
nagy községben les vevőkörrel kezd, legnagyobb gyeskereskedés, teren, országut azonnal átadó. latok „200 000” alatt kiadóba

Sajtőkészít
figyelmébe. A legnobb sajt a sajt tejsajt készült. Hatásos romlandó kész. Egger & Co. gyészeti gyár. Ugyanott kap. Sajtőkészítés ké. ve 20 lej előző küldése ellen

Telefon 13-00
1000 lgr.
F I Str. Encs

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Arad megyei

Egy belvárosi, szépen burorozott, két személyes külsőbejárattal szoba, fürdőszobahasználattal is, március elsejére kiadó. Cim a kiadóban

Egy belvárosi, szépen burorozott, két személyes külsőbejárattal szoba, fürdőszobahasználattal is, március elsejére kiadó. Cim a kiadóban

Csinosan burorozott szoba két személy részére, zongorahasználattal kiadó. Strada Paris 4 sz.

Sajtóhírlők

A legkifinomultabb sajtó a schweizer tejsajt. Hatékos, nem romlandó készítmény. Egger & Co. Rt. vegyeszeti gyár, Cluj. Ugyanott kapható a Székelykő kézikönyv 20 lej előzetes befizetéséig.

Barzel

fierarie - vasúlet
CLUJ
(Kolozsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Téli fűtésre
1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt 750 lejért házhoz szállít

FISCHER
Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 15

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — **Fiókjai:** Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. **Saját tőkét 77 millió lej.** — **Affiliált intézetei:** Tordaaranyos Varmegyei Takarékpénztár r.-t., Tordán, Alsóhérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagynyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúr, Szászrégenvidéki Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B. hunyadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Arurak árai a vasut mellett

RÖTT

cipésznél Szép-utca 2. szám alatt készülnék a legújabb divatu cipő különlegességek

LEGJOBB A KÖZISMERT

BELDI kézfinozító
Puhít, fehérít, finomít
KAPHATÓ MINDENÜTT. FORAKTÁR:
EMKE DROGÉRIA
CLUJ-KOLOZSVÁR

Szőlőoltványok
amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és **garantált fajtisztán** kaphatók **Caspari Fr.-nél** Medgyesen. (jud. Tárnavá mare. Arjegyzék kiadására. — **Ügynök kerestetik**

A CLUJI
TACAMUL
ezüstárugyárban készült minden darab evőeszköz ezen gyárjellel van ellátva.

800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Visszateladónak: „TACAMUL“
Ezüstárugyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Tacumul“

Megérkeztek
a tavaszi újdonságok a legújabb párisi modellt szerinti női és férfi kalapátalakítás és formálás gyári áron 24 óra alatt

„IDEAL“ női kalapüzletben
Cluj, C. R. Ferdinand (v. Veselényi u.) 8.
Formálások és alakítások a legbiztonságosabban és gyári áron készülnek.

Az Uj Kelet könyvosztályának könyvjegyzéke

Zs'dótárgy könyvek

S. I. Agnon: És a meggörbödött kiagyenesedik	40
S. Alechem: Legett nemesek	30
Bin Gorion: József és testvérei	30
Fényes Samu: Jiddi első változata	50
Giszkaia János: Titok	15
Kaczer Illés: Golem ember akar lenni	50
Max Nordau: Dr. Kohn	30
Zengő hárfá (Antologia)	30
Kabbalisták és csodaevők	30
Biró Lajos: A zsidók utja	35
Goldmann: A zsidó nemzet követelése	10
Sch Gorelik: A Cion és a Goltz	15
Grotó Mór: Zsidó Renaissance	30
Herzl: Zsidó állam	30
Majrevits N. Jehuda: Tóra és a cionizmus	10
Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben	10
Paneth Hermann: Utazásom a Szentföldön	10
N. Sokolow: Uj zsidó	25
Giszkalay: Tamar	70
Goldschmidt: Egy zsidósors (I. II. III. kötet)	140
Giszkalay: Jönni fog még egy Kippur napja	120
Ben Ami: Uj Palesztina	50
Lacratella: Sübermann (Egy zsidó fia története)	60
Fürst: Zsidó történet — zsidó kultúra	50
Mendele: A sánta fiske	80
Ujvári: Tulsó parton	70
A Talmud könyvei (I-II-III-IV) füzetek (I-IV) kötet	250
Heinrich Heine: Bacharach rabbi	55
Kiss József: Jokli (regény)	40
Daniel: Ötvennek magyar fordítása	40
Fürth Margit: Gyuri gróf	55
A nőmetiaivi kispan (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára)	40
Ben Ami: Palesztinai és egyiptomi utamutató	40
Ossyp Dumow: Szomorúságának csekese	60
Benoit: A táncosnő	146
Schnitzler: Eiza kisasszony	122
Sie: A bolygó zsidó (I-II)	408
Feuchtwanger: A herceg zsidója	255
Langenscheidt: Gróf Kohn	143
Dr. Krausz: Zsidó Palesztina 4 évezreden keresztül	35

Jüdisches LEXIKON

UEBER 230 MITARBEITER

jüdische Gelehrte, Fachschriftsteller, Männer und Frauen der Praxis, Rabbiner, Bibliothekare, Dozenten und Redakteure haben sich mit den Herausgebern **Dr. Georg Herlitz** und **Dr. Bruno Kirschner** und den Fachredakteuren Prof. Dr. Ismar Elbogen, Dr. Josef Meisl, Dr. Aron Sandler, Dr. Max Soloweitschik, Dr. Felix A. Theilhaber, Dr. Robert Weltsch, Rabb. Dr. Max Wiener vereinigt, um dieses

Standardwerk des Judentums

in achtjähriger, sorgfältigster Vorbereitung zu schaffen. Aus dem Kreise der Mitarbeiter nennen wir: Julius Bab, Rabb. Dr. Leo Baeck, Prof. Ed. Baneth, Prof. Umberto Cassuto, Prof. Arth. Cohen, Prof. Simon Dubnow, Dr. Alfred Einstein, Dr. Ismar Freund, Rabb. Dr. Felix Goldmann, Prof. Alfred Grotte, Prof. Julius Guttman, Doz. I. Heinemann, Dr. Ludwig Holländer, Prof. Sam. Krauss, Chefredakteur Dr. Richard Lewinsohn (Morus), Prof. Ed. Mahler, Prof. Siegf. Marck, Prof. I. Markon, J. Mises, Leo Motzkin, Arno Nadel, Dr. Paul Nathan, Prof. Franz Oppenheimer, Chefredakteur Dr. Felix Pinner, Jakob Rosenheim, Prof. Gottfr. Salomon, Rabb. Dr. Caesar Seligmann, Prof. D. Simonsen, Nahum Sokolow, Doz. H. Torczyner, Prof. Gotthold Weil, Prof. Ch. Weizmann, Arnold Zweig usw.

Umfang: Etwa 180 Bogen Lexikonformat, also ca 3000 Seiten. — **Erscheinungsweise:** Der erste Band ist bereits erschienen, der zweite erscheint im März 1928, die letzten bis Ende 1928. Ausser der Band-Ausgabe erscheint gleichzeitig eine **monatlich je 9 Mk. kosten** Ausgabe in etwa 15 monatlichen Lieferungen. — **Preis:** Ausser der Lieferungen, die erscheint das Werk in vier Buckram- (Ganzleinen-) oder Halbleder-Bänden zum Preise von je

35 Mark
bzw.
44 Mark

BESTELLZETTEL

An **Uj Kelet könyvosztálya** Cluj

Aus dem Jüdischen Verlag G. m. b. H., Berlin W 57, bestelle ich: _____ Expl. des vierbändigen Jüdischen Lexikons, herausgegeben von Dr. Herlitz und Dr. Kirschner

in Ganzleinen zum Subskriptionspreis von je 35 Mark pro Band
in Halbleder zum Subskriptionspreis von je 44 Mark pro Band

Ich verpflichte mich, alle vier Bände, die einzeln nicht abgegeben werden, sofort nach Erscheinen zu dem festgesetzten Subskriptionspreise abzunehmen; dieser Preis ist auf Grund eines Gesamtumfangs der vier Bände von 180 Bogen (inkl. Illustrationen usw.) errechnet. Bei einem Mehrumfang erhöht sich der Preis des letzten Bandes entsprechend.

Unterschrift (bitte deutlich) _____ Datum _____

Genau Adresse _____

Ausschliesslicher Gerichtsstand des Ortes der Buchhandlung bzw. Amtsgericht Berlin-Mitte. Eigentumsvorbehalt nach § 455 BGB. — Nichtgewünschtes ist durchzustreichen

Model 92 és Portable
Trögépjel
Mures.
ot!

A KINYILATKOZTATÁS

Irla: Martin Buber

Amikor a rabbi másnap újra uton volt, kénytelen volt hangosan felnevelni a tegnapi ostobaság felett. Körülötte szépségben és erősen egymásba fonódva feküdt a teremtmények koszorúja mindegyik a maga helyén, gyarapodva és biztonságban. Ugy gondolta, hogy először látja őket igaz mivoltukban és örült neki és csudálkozott saját maga felett. Milyen boldogsággal teljes volt a lényeknek ez a szabadsága és reménnyel elteltése a térben! De miközben imígyen csudálkozott és örvendezett, az történt, hogy a pillantását az égbe emelte és megiszonyodott és egy hozongás sújtotta agyon az örömet. Mert a könnyed, sok tónusban, kék, vagy változatos szürkéségekkel bevont égboltozat helyett, amilyenek a látás közömbös megszokásában ösmerte, egy ércből való szilárdság feszült a föld fölé, keményen, súlyosan, repedés nélkül, megszokás nélkül. És amikor megreszkette pillantott alá: észrevette, hogy a dolgok egyje sem áll szabadságban és reménységgel csetellen, hanem bilinesbe verten és szenvedve nőnek a helyükön és amelyek mozogtak is, úgy lopózkodtak körbe, mint egy nagy, de fülledt ketrechen. És rabbi Naftali úgy érezte, hogy ő maga is bilinesbe van verve egy örökké áttörhetetlen börtönbe van átkozva és gyász hűhött reá: amelyből sem a gondolata, sem istenben való bizonyossága nem tudta kiemelni. De amint imígyen a gyász legmélyebb vigasztalansága feküdt rajta, ébredt a pillantása és amikor feltekintett: az égboltozat egy férfi járása volt. Földszíni boeskorban járt az ég-kör peremén és itt is, ott is halkán megérintette a ércboltozatot. És ahova az ujjá ért, ott meglazult és oldódott az érc. Az ujjá rés után rést vert a szilárdságba és a könnyű kékség beáramlott. Végre elolvadt az egész merev boltozat és a folyékony világosság újra elterült a látókörön, úgy, ahogyan az emberi szemnek minden napon mutatkozik. És alatta mélyen fellelegzettek minden teremtmények és az álomba merült férgek is úgy megrázkódtak, minthogya bilineseket ráznának le magukról. A többiekkel együtt rabbi Naftali is fellelegzett és úgy szivta magába a szabadságot, mint az élet levegőjét. Felpillantott az égbe és kereste a csudatévő embert, de már eltűnt. Ekkor rabbi Naftalit megragadta a Titok, megfordította a kocsi és addig hajszolta a lovakat, amíg újra a parasztesárda előtt állott. A küszöbön elébe lépett az a valaki, akít keresett, a régi köszöntéssel, anélkül, hogy bármiféle kérdés rejlett volna szavában, vagy mozdulatában. De rabbi Naftali úgy érezte, hogy ez a köszöntés szeretettel teljesebb volt, mint egy nappal ezelőtt. Azért elhessegetett magától minden megoldást és így szólt:

— Most immár tudom: vannak idők, amikor a forgatag a világra hull és széjjel tör a rendelkezést és világosság és sötétség nincsen többé széjjel választva és a teremtmények elveszítettek a helyüket és a térben repesnek köröskörül. Vannak idők, amikor az égfogságban tartja a földet és a szilárd talaj, amelynek csak elválasztani kellene a teremtményeket, megköti és hozzáférhetetlenné teszi őket. De vajon mindez nem-e az időnek tükröződése és játéka? Mert most immár látom: boldogság lebeg a dolgok felett és nagy öröm. Együtt élnek a dolgok zavartalanul a forgatagtól és megkötésektől és egyenesen mennek a hatalmak haragja közepette és várnak. És mindegyik kisarjaszja a maga lényét a szívéből a világba és öröme van az ő tetében és művében boldogságot talál. Semmiféle forgatag nem tudja széjjeltépni a tettek koszorúját, amely a lényeket átöleli és egyesíti. Semmiféle átok nem tudja bilinesekbe verni a szeretetet, amely a lényekből a műviük felé árad. Legyőzhetetlen a teremtés az ő boldogságában, az alkotó dolgok világa.

Miközben a rabbi imígyen beszélt magához, lehunyta a szemét gyönyörűségében. De amikor felpillantott, az első dolog, amit látott, egy irdatlan nagy lától összeomlása volt. Akkor aztán a világ ott feküdt előtte, mint valami mélyeségek szakadékban. A szakadékból néma, lassu kinok között emelkedett fel a nap korongja és sok fák és füvek törtek ki belőle örök, fájdalmas vajudásban és sok állatok szaladtak és repültek értelmetlen hajszolások és keresés közepette. És minden teremtmény szenvedett amiatt, hogy azt kellett tennie, amit tett és nem tudott szabadulni és lillegve omlott a szenvedéseibe. Amde a dolog imígyen volt: minden dolgok meg voltak határozva a feneketlenességben és mégis az egész szakadék ott volt minden dolgok között és egyik sem tudta a másikhoz közeledni, sőt egyik sem tudta a másikat látni, mert a szakadék közöttük volt.

— Igy mosolygott a férfi és válaszolt: — Velem? — És a rabbi nem akarta abbahagyni, hanem tovább akart kérdezni. Ekkor azonban úgy érezte, hogy a szája le van lakatolva, mert a másikkal mosolygása megérintette őt. Így tehát hallgatagon maradt és kérdésekkel teli.

Tovább utazni nem tudott már és a maradás óráról-órára újabb lelki vífákat hozott számára. Az éjszaka alászálott és olyan volt, mint a nappal, csak éppen, hogy lassabb és olyan, hogy minden felfoghatatlanság még csak jobban elmélyült benne. Csak reggel felé váltotta meg felkét az álom és egy álomlátás nyilatkozott meg előtte. De ez az álomlátás, amelyet a rabbi álmodott a világteremtés kezdete volt. A világosság különvált a sötétségtől és a szilárd föld megalapozódott a vizek között. És rabbi Naftalinak úgy tűnt fel, hogy az a zürzavar, amelyből a teremtés történt: a saját lelke és hogy ez a lélek az alakatlan mélység, amelyből ég és föld megteremtett. És érezte a lélek gyuró kezét.

Amikor felébredt és a ház elé lépett, felszabadult a bizonytalanság alól. Minden egyszerűnek és határozottnak látszott előtte és szemével átál ölelte a világot. Ugy érezte, hogy a dolgokat nem testének távolából látja, hanem a maguk lényéből látja ki őket és úgy, ahogyan valamely dolog saját magát látja, amikor az élet utjai előtt megriad és gondolkodóba esik és magába pillantva látja önmagát. És imígyen szólt önmagához:

— Most immár tudom: vannak idők, amikor a forgatag a világra hull és széjjel tör a rendelkezést és világosság és sötétség nincsen többé széjjel választva és a teremtmények elveszítettek a helyüket és a térben repesnek köröskörül. Vannak idők, amikor az égfogságban tartja a földet és a szilárd talaj, amelynek csak elválasztani kellene a teremtményeket, megköti és hozzáférhetetlenné teszi őket. De vajon mindez nem-e az időnek tükröződése és játéka? Mert most immár látom: boldogság lebeg a dolgok felett és nagy öröm. Együtt élnek a dolgok zavartalanul a forgatagtól és megkötésektől és egyenesen mennek a hatalmak haragja közepette és várnak. És mindegyik kisarjaszja a maga lényét a szívéből a világba és öröme van az ő tetében és művében boldogságot talál. Semmiféle forgatag nem tudja széjjeltépni a tettek koszorúját, amely a lényeket átöleli és egyesíti. Semmiféle átok nem tudja bilinesekbe verni a szeretetet, amely a lényekből a műviük felé árad. Legyőzhetetlen a teremtés az ő boldogságában, az alkotó dolgok világa.

Miközben a rabbi imígyen beszélt magához, lehunyta a szemét gyönyörűségében. De amikor felpillantott, az első dolog, amit látott, egy irdatlan nagy lától összeomlása volt. Akkor aztán a világ ott feküdt előtte, mint valami mélyeségek szakadékban. A szakadékból néma, lassu kinok között emelkedett fel a nap korongja és sok fák és füvek törtek ki belőle örök, fájdalmas vajudásban és sok állatok szaladtak és repültek értelmetlen hajszolások és keresés közepette. És minden teremtmény szenvedett amiatt, hogy azt kellett tennie, amit tett és nem tudott szabadulni és lillegve omlott a szenvedéseibe. Amde a dolog imígyen volt: minden dolgok meg voltak határozva a feneketlenességben és mégis az egész szakadék ott volt minden dolgok között és egyik sem tudta a másikhoz közeledni, sőt egyik sem tudta a másikat látni, mert a szakadék közöttük volt.

— Igy mosolygott a férfi és válaszolt: — Velem? — És a rabbi nem akarta abbahagyni, hanem tovább akart kérdezni. Ekkor azonban úgy érezte, hogy a szája le van lakatolva, mert a másikkal mosolygása megérintette őt. Így tehát hallgatagon maradt és kérdésekkel teli.

got és az életet. És mintha, — mégha a világ összeomlásáig várna is, — soha más meglátás nem jelenne meg előtte, mint ez. És ez a látás egyetlen markolással elvette a rabbitól mindazt, amit nyert egy órával ezelőtt és minden órákban és a szíve ingadozott, félig vonzódva, hogy Isten ellen lázadjon és félig, hogy Istennel szenvedjen.

De abban a pillanatban, amikor rabbi Naftalival ez a dolog történt, észrevette, hogy a mélységben egy férfiú jelent meg, akinek ösmerős volt az alakja és az arca. És ez a férfiú itt volt és mindenütt volt és szárnyai voltak és sokszériú lénye és mindeneket átfogató jelenléte. Mert a szája a nap fölére volt téve és beszélt hozzá és a karja a fák keblére volt ölelve és az állatok a térdéhez simultak és a madarak vállaihoz. Mert a Segítő által voltak a dolgok összekötve és látták és ösmerték és felfogták egymást. Érzékelték a Segítőt és az ő szemén keresztül néztek egymást és az ő kezén keresztül érintették egymást. És hogy a dolgok imígyen egymáshoz közelítettek, nem volt már többé mélyeségek szakadék, hanem a látásnak és az átölelésnek világos tere és egy mély hullám értelem-ből és célból.

Ezek voltak az első három napok. Ezeket követte más három nap és mindegyiken kitárult rabbi Naftali előtt az út. De a kis házikóban, a hegy tövében az élet olyan maradt, mint amilyen volt és a korcsmáros ugyanaz maradt járásban és viselkedésben. Így aztán a rabbinak olyan volt a világ, mint az inga lengése és örökre váltakoztak előtte a távol csodái és a közel csodái. Nem merészelt többé már egy szót sem, egyetlen kérdő pillantást sem: élt és várt.

Igy jött el a szombat este. Egyszerű és alázatos szavakkal mondotta el a korcsmáros a szent menyasszony üdvözlését és a lakomát a tanulatlan emlekek hűsége, jámbor formájában ülte meg. Naftali időről-időre rápillantott és várta, maga se tudta, hogy miféle csudát és megváltást.

De semmi sem történt és ő még mindig várt, még akkor is, amikor a korcsmáros már az asztali áldást elmondotta és várt, még akkor is, amikor fel-emelkedett, kezét nyújtotta a vendégnek és nyugodalmat pihenést kívánt neki erre az északára és életének minden jövőndő napjaira.

Azon az éjjelen a rabbi nem tudott elaludni. Az elmúlt napoknak minden akarása nagy zugássá vált a feje fölött és úgy érezte, mintha itt és most egybe kellene ovdadnia a távol csodáinak és a közel csodáinak.

Az ő közepén megérkezett a parancs hozzá, haugtalanul és látomás nélkül. Felkelt és elment. És már ott is volt a másik szobában és látott.

És látta: a szoba embermagasságban lángokkal volt telve. Tompán és sötéten lobogtak felfelé a lángok, mintha valami nehéz ösmertelent emésztették. Semmi zaj és semmi füst nem volt a lángok egészében és minden szerszám sértejen maradt, de a tűz közepében ott állott a Mester emelt homlokával és lehunytt szemekkel.

Továbbá ezt látta a rabbi: egy kettéválás történt a tűzben és megszülette a világosságot és a világosság olyan volt, mint egy menyezet a lángok felett. És a világosság kétféle volt. Alant kékes színű és a tűzhöz tartozott, de a felső világosság fehér volt és mozdulatlan és ráterült a Mester fejére mind egész a falakig. És a kékes világosság a fehérnek trónusa volt és a fehér nyugodott rajta, mint valami trónuson. És a kékes

világosság folytonosan változtatta a színét, olykor feketébe, olykor vörös hullamba. De fönt fehér világosság nem változott soha, mindörökre fehér maradt. És a kékes világosság egészen belé volt ágyazva a tűzbe és a tűz emésztése volt az ő emésztése. De a fehér világosság, amely rajta nyugodott, semmit sem emésztett el és nem volt közössége a lángokkal.

És a rabbi látta: a Mester feje egészen a fehér világosságban állott. És a lángok felcsaptak a Mester testén. De amely lángok feljutottak, mind világossággá váltak és időről-időre egyre több volt a világosság.

És a rabbi látta: Mind ami tűz, világossággá változott. És a kék világosság kezdett belényomulni a fehérbe, de minden hulláma, amely belényomult, maga is fehérre és többé változatlanul változott.

És a rabbi látta: hogy a Mester egészen fehér világosságban áll. De fönt a feje fölött titokzatos fény honolt minden szín nélkül való és meglátni lehetetlen és csak a Titok révén megnyilatkozó a látó előtt.

És a rabbi leborult. Mert felösmerte az embert és a végső napok célját.

Amikor megjött a reggel, együtt ünnepezték a szent szombatot.

(Vége.)

Nyomdák!

Kidd, London
festékei a legjobb, legolcsóbbak.
Kérjen ajánlatot a romániai vezérképviselőtől: **Sepage papirraktár, - Cluj**

Erdős Renée könyvei

Santerra biboros, két kötet . . . L 340.—
Ösök és ivadékok
Az új sarj, 2 kötet L 340.—
Az élet királynője 2 kötet L 408.—
Berekesztett utak L 340.—

Teano Amaryll egyszerű élete

A hárfás L 170.—
A herceg L 153.—
A meztelen táncos L 238.—
Nyírfaerdő L 163.20
Égy szerelmes nyár története . . . L 136.—
Assisibeli szoldos L 51.—
Római levelek L 190.40
Nagy sikoly, 2 köt. kb. L 300.—
Aranyveder L 102.—
Égy percel alkonyat előtt L 51.—
Római napló L 136.—
Lavina Tamín házassága 2 kötet L 408.—

Vidámság és derű

lesz otthonos mind a zsidó háznál, ahol

Jüdische Schwänke

zsidó vicc és anekdotagyűjtemény olvasás. 270 oldal, finom, rendkívül csinos vászonkötésben. Összeállította a nálunk is jól ismert Immanuel Olschwanger.

ára 230 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Rönk

bármilyen fajta, fűrészek vagy különösen furnirnak való, vétele és adása **Feuerstein** Kálmán fakereskedőnél Cluj C. Victoriei 61. Parketta, fajence, mozaik stb.